

ZWOLLEI HARANGSZÓ

VIII. évf. 2025/10-11
Október
Reformáció hava

Az Almere-Amersfoort-Heerenveen-Leeuwarden-Groningen-Assen-Steenwijk-Kampen és Zwolle környékén élő magyar protestánsok gyülekezeti híradója.

A „Zwollei Harangszót” a Presbitérium megbízásából szerkeszti:
dr. Hermán M. János,
Rostás Kriszta, Szilágyi Árpád,
Szomor Attila, Téglásy Sándor és Urbán Ákos.
Szerzők, munkatársak: Van den Akker-Pap
Noémi, Albertje Alkema-ten Hoeve, Bódiss

Tamás, Csanády Ágnes, Frits van Gaans,
Ghitea Szabó József Levente, dr. Gudor Kund
Botond, Haáz Katalin, Hermán M. János,
Kelemen Attila Csongor, Makkai Réka, Makkai
Péter, Daniel Neeser, Elias van der Plicht, Sólyom
Uzonka Lilla, Szilágyi Árpád, Tápai Katalin,
Téglásy Sándor, Tőkés László, Truczka Adrien,
Urbán Ákos

Lapzárta: 2025. okt.18

Áldás, békesség!

MINDEN IDŐBEN

✠ Magyarországi Református Egyház

Istentiszteleteinkre és a szeretetvendégségekre mindenkit tisztelettel várunk!

Családlátogatást a híveink kérésére végzünk a szolgatársaink bevonásával, Hollandia egész területén. Egyházközségünk vezető lelkésze: drs. Kelemen Attila Csongor. Missziói lelkipásztor: dr. Hermán M. János nyugalmazott lelkész. Bekebelezett lelkész: Sólyom Uzonka Lilla, aki az új vianeni gyülekezetben végzi a szolgálatokat. Egyházközségünk hivatali ügyvitelét dr. Hermán M. János intézi. Presbíterek: Urbán Ákos gondnok, Rostás Kriszta Timea, Szilágyi Árpád, Tárnok Eszter Lidia és Truczka József. Diakónusok: Bodor József, Berekméri Filep Annamária, Czimbalmos Klára, Kiss-Szászi Tünde, Marci Márió és Truczka Adrienn. Gyermekfoglalkozás: Rohaan Éva vallástanár – Orgonista: dr. Robert Helder. Gyermekfoglalkozások vezetője: Rohaan Éva vallástanár. Webmester: Téglásy Sándor. Olvasószerkesztő: Téglásy Sándor. Grafikai szerkesztő: Szomor Attila. A Zwollei Magyar Református Egyházközség istentiszteleteinek a helye: Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, Zwolle Info: jhermanm@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/refistentiszteletzwolleban>

Honlap: <https://zwolleireformatus.nl/-->

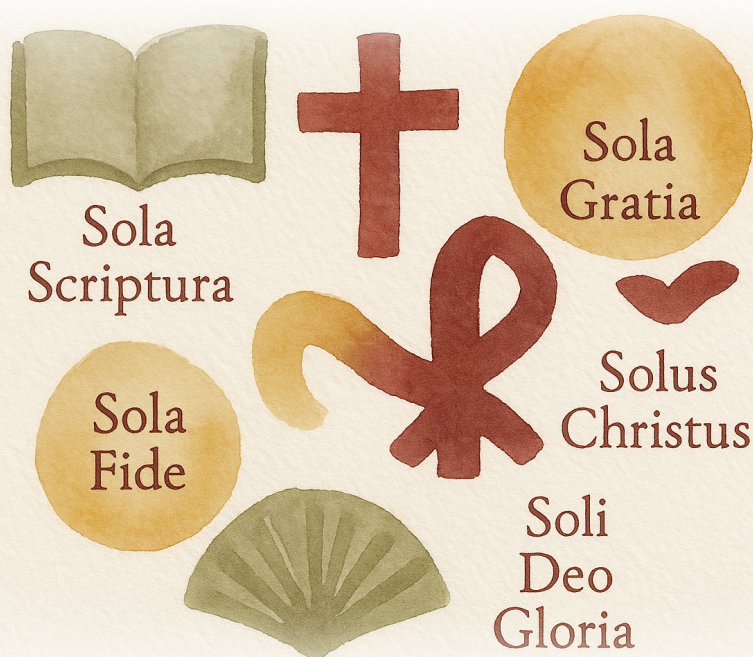
Zwollei Harangszó: <https://zwolleireformatus.nl/zwollei-harangszo/>

Az éves ige, amely vezérfonalként fog szolgálni 2025-ben a 103.

Zsoltár 5. verse:

„Betölti
javaival
életedet,
megújul
ifjúságod,
mint
a sasé.”

Hisszük, hogy a fiatalokat a középpontba helyezve, magunkban is újra megtaláljuk az örök fiatalt, aki kíváncsiságával, felfedezővágyával aktív szerepet fog vállalni az Ifjúság Évében.

„...mi pedig
megmaradunk az
imádkozás és az
ige szolgálata
mellett.”

Az apostolok cselekedetei
6. fejezet 4. vers

Istentiszteleteink kijelölt dátumai a 2025-ös évben:

Január 12 vasárnap, keresztelezés. Szolgált nt. Kelemen A. Csongor és Hermán M. János

Február 2. vasárnap, d.e. 10 óra: nt. Kelemen A. Csongor live stream szolgálata Bethelkerk, Urk

Február 9 vasárnap. Szolgált nt. Kelemen A. Csongor.

Március 9 Böjtfővasárnap, úrvacsoraosztás. Közgyűlés.

Úrvacsorai kenyér és bor felajánlása: Kiss-Szászi Tünde, Némethy Csaba és Carla részéről.

Április 13 Virágvasárnap. Istentisztelet. Szolgált nt. Kelemen Attila Csongor

Április 18 Nagypéntek Jeles üdvtörténeti nap. Emlékeztetés céljával jelöljük

Április 20 Húsvét első napja, a hónap harmadik vasárnapja Szolgált nt. Kelemen A. Csongor

Április 21 Húsvét másod napja, úrvacsoraosztás, Szolgált nt. Kelemen A. Csongor

Május 11 vasárnap Istentisztelet

Május 29 Áldozócsütörtök. Krisztus Urunk mennybemenetelének napja. Emlékeztető

Június 8 Pünkösd első napja Istentisztelet. Úrvacsoraosztás, Szolgált nt. Kelemen A. Csongor

Június 22 Testvértalálkozó Zeewolde. Istentisztelet. Igét hirdet: Dr. Albert András. Úrvacsoraosztás: Paál Károly

Július 13 vasárnap Istentisztelet. Szolgált nt. Lészai Róbert székelykocsárdi lelkész /Kampen/

Augusztus 10 vasárnap Az igehirdetés szolgálatát szintén nt. Lészai Róbert végzi – Elköszönnek az Egyházközségtől

Augusztus 20 szerda, Szent István napi nemzeti ünnepünk Emlékeztető

Augusztus 24 Szent István – Újkenyér. Ökuménikus istentisztelet Hága - Sólyom Uzonka és dr. Havas István atya

Szept. 14 Vas. -Szolgált nt. Sólyom Uzonka Lilla

Október 12 vasárnap – Szolg. nt. Hermán M. János.

Okt. 31 Péntek. Emlékeztető

Nov. 9 vasárnap Istentisztelet, Keresztelezés. Szolgált nt. Kelemen A. Csongor és nt. Hermán M. János

Nov. 30 Advent első vasárnapja. Istentisztelet-Úrvacsoraosztás

December 14 a hónap második vasárnapja

December 26 Karácsony másodnapja. Úrvacsoraosztás. Ünnepe a gyermekekkel.

VIANEN

Szolgálati rend az Új Vianeni Gyülekezetben

Nagy szeretettel várunk istentiszteletre felekezettől függetlenül mindenkit, alkalmainkat kávézással, kötetlen beszélgetéssel zárunk. ---- Van harte welkom aan iedereen bij de Hongaarstalige erediensten die met informeel samenzijn afgesloten worden. Helyszín (NEM A MAGYAR OTTHON, mert az nagy sajnálatunkra jelenleg használhatatlan, a magyarság megítélése szerint sajnos veszett fejsze. „Nem tudjuk megbocsátani, ha valaki önként elvégzi azt, amit mi tudatosan elmulasztottunk. Ravasz László.) **hanem:** Vianen, Langeweg 6b (Sportpark Blankensteijn, BOM gebouw). Szolgálattévő lelkipásztor, a Vianen környéki hívek kérésére és a Zwollei Egyházközség megbízásából: nt. Sólyom Uzonka Lilla Email: s.uzonka@gmail.com / Tel: +31 6 199 86 225 Igézhirdetések szolgálati rendje 2025 folyamán Vianenben, ahol jelenleg Sólyom Uzonka Lilla református lelkipásztor tart istentiszteleteket a Vianen környéki hívek kérésére és a Zwollei Magyar Református Egyházközség presbitériumának a megbízásából az alábbi rend szerint: **Istentiszteletek kezdete: 11.00 óra.**

Dátumok: január 19, február 16, március 16, **április 13**, május 25, június 15, szeptember 28, október 26, november 23, december 21.-

Van Bolhuis-Szabó Emőke hágai lelkész igehirdetése 2025 október 19-én

Lectio: Róma 3,22-26 és Róma 12,1-2, 9-21

Textus: Róma 12,1

Szeretett Testvéreim, Keresztyén Gyülekezet!

A reformáció hónapjában abból a levélből olvastunk, amit Isten felhasznált Luther Márton életében, hogy őt élő hitre juttassa és megszabadítsa bűnei miatti féltelmeiből. A fiatal Luther már évek óta szerzetesként élt, de még mindig rettegett attól, hogy Isten meg fogja büntetni őt. 1510-ben Rómában a térdein csúszva ment fel a Laterán lépcsőin, vezekelve a családjá és a maga bűneiért. De még ezután sem nem múlt el rossz lelkiismerete és kételyei nem hagyták nyugodni.

Amikor visszatért Wittenbergbe, az Ágoston-rend vezetője arra sarkallta, hogy szerezze meg a teológia doktora tudományos fokozatot. 1512-ben Luther lektorált és tanítani kezdett a wittenbergi egyetemen. A Zsoltárok könyvéről és Pál apostol Rómaiakhoz írt leveléről tartott előadásokat. Az óráira készülve még alaposabban kezdte tanulmányozni a Szentírást a kolostor könyvtárában.

Luthernek a Biblia üzenete megértésében nagy segítségére volt, hogy rotterdami Erasmus kiadta a az Újszövetséget eredeti, görög nyelven. Lutherhez is eljutott egy példány ebből. Így, az eredeti szövegből egészen másképp érthette meg Isten üzenetét, mint addig, a latin fordításból. Az Újszövetségben többször is elhangzó „térjete meg” felszólítást a latin nyelvű Biblia, a Vulgata következetesen a „poenitentiam agite” („tartsatok bűnbánatot”) kifejezéssel adja vissza, ami egyértelműen az egyházi gyakorlatban alkalmazott vezeklésre utal. A görög eredeti szövegben azonban más kifejezés szerepel: „metanoiete” – azaz „térjete meg, változtassátok meg a gondolkodásmódokat”. (Forrás: reformáció.hu: Holló Péter: Rómától Wittenbergig, Luther útja a 95 tételig)

Luther később így vallott erről az időszakáról: „Amikor doktor lettem, még nem ismertem az evangéliumot. E szavak: »igaz« és »Isten igazsága«, mint mennydörgés hatottak lelkiismeretemre. Amikor hallottam, megijedtem és azt gondoltam: ha Isten igaz, akkor meg fog büntetni.” (Virág Jenő: Dr. Luther Márton önmagáról 59.o.)

Isten azonban, látva Luther őszinte istenkeresését, bibliaolvasás közben megszólította őt, amikor Luther ezt olvasta a Római levél 1. rész 17. versében:

„Mert nem szégyenlem a Krisztus evangéliumát, mert Isten hatalma az minden hívőnek üdvösségére, zsidónak először, meg görögnek. Mert Isten igazsága jelentetik ki abban hitből hitbe, miképpen meg van írva: az igaz ember pedig hitből él.” ([Rm 1,16-17](#)) Ez az ige volt az, ami talán a legtöbbet jelentette Luther számára. Ez alapján – és az egész Római levél – alapján értette meg, hogy Isten minket a Jézusba vetett hit által fogad el igaznak.

Ez azt jelenti, hogy ha én elhiszem, hogy Jézus értem is meghalt, és kérem, hogy Jézus áldozata miatt Isten ne büntessen meg, hanem nyilvánítson igaznak, akkor megkapom Isten bocsánatát.

Pál apostol a levele 12. részében a római gyülekezet tagjainak arról ír, hogy Isten új korszakot hozott számunkra. Jézus Krisztus eljött a földre és utat tört nekünk, bűnökre hajlamos embereknek vissza Istenhez, vissza a szeretet forrásához.

A Római levél első tizenegy fejezete Isten irgalmát mutatja be, amely kiszabadítja a bűnbe szorult világot Jézus Krisztus által. Amit itt a 12. részben olvasunk, az ennek az irgalomnak a következménye. Pál kér, buzdít, javasol, Isten irgalmára nézve. Az eredeti szövegben az irgalom szó többes számban van: az ezerszer megtapasztalt kegyelem eredménye az életünkben az, amit Pál itt leír.

Isten kegyelmének következményei:

1. megmenekülünk
2. hálaáldozatul odaadjuk magunkat Istennek
3. nem a világ normái szerint élünk
4. örömmel tesszük azt, ami Istennek tetszik

Mi is az a kegyelem, amit Jézus hozott el? Miért van erre szükségünk?

Amióta Ádám és Éva fellázadt Isten ellen, a bűn korszakában él a világ. A bűn korszaka nagyon sok rosszat hozott: azt, hogy minden ember bűnösnek születik, bizalmatlan Istennel szemben, büntetés lebeg a feje felett, és: ha csak Istent nem kéri, hogy szabadítsa meg őt, be is teljesedik rajta a büntetés és elveszik.

Jézus Krisztus azonban kereszthalálával véget vetett a bűn egyeduralmának. Nem muszáj Istentől elválasztva, szomorúan élnünk. Jézus miatt lett más választási lehetőségünk. Az Ő kereszthalálával elkezdődött egy új korszak: az Istenhez való visszaút megnyílt számunkra. Aki elfogadja Jézust Megváltójának, aki úgy dönt, hogy testét-lelkét leteszi Isten kezébe, az megmenekül a kilátástalanságtól, megmenekül a büntetéstől.

Ha a kegyelmet, amit Jézus ad, elfogadjuk, akkor

1. megmenekülünk

Ez a kegyelem első következménye.

Elkezdődik az életünkben egy új korszak. Most még visszafordulhatunk Istenhez és beleléphetünk az új korszakba, amit Jézus nyitott meg. Dönts az Úr Jézus mellett! Hagyd, hogy igéje átitassa az életedet! Ne csak egy-egy csöpp igét engedj magadhoz, az nem elég! Hagyd, hogy átjárjon, átitasson Isten igéje, jelenléte. Akkor megtapasztalod Isten bocsánatát, az Ő békességét, az Ő szeretetét.

Ez egy új kezdet, amikor nem Istentől félve élünk, halogatva az imádkozást, a templomba menést, hanem Istennel együtt élünk örömben és reménységben.

2. Hálaáldozatul odaadjuk magunkat Istennek

Kérlek azért titeket, testvéreim, az Isten irgalmasságára, hogy okos istentiszteletként szánjátok

oda magatokat élő, szent, Istennek tetsző áldozatul.

Nem bűnért való áldozatul, mert az Jézus kereszt-halála volt. Mi nem tudjuk soha jóvá tenni a bűneinket. Jézus tette ezt meg helyettünk. Mi pedig hálaáldozatul adhatjuk oda magunkat Istennek.

Károli Gáspár reformáció korabeli fordítása még közelebb áll Pál apostol görögül írt szavaihoz: “szánjátok oda a ti testeiteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul.”

Az ember lelkében jelent meg a bűn, de a testét is megrontotta. A test Pál apostol szóhasználatában az ember Istennel ellenkező mivolta. Vagyis a hajlamaink, a szokásaink, a lustaságunk, mindaz, ami visszatart Istentől, ami bizalmatlan iránta, és ami még megterésünk után is akadályoz az engedelmisségben.

Ne csak a lelkünket, hanem ezt a sok csábításnak kitett és rossz tulajdonságokkal terhelt testünket, ezt is adjuk oda Istennek hálaáldozatul. Jézus Krisztus megváltó munkája úgy lesz teljes az életünkben, hogy helyreállítja testünk, s ezzel együtt gondolataink tisztaságát is. Jézus testben támadt fel, és az Ő feltámadásának a hatása ránk nézve az, hogy a testünk is Istené. A testünk a Szentlélek temploma lesz.

Tehát nem csak valamennyit adok Istennek magamból, nem csak a maradékát adom annak, amit ebben a testben élek, hanem a javát, a legszebb, leglényegesebb részét. Istentiszteletként, az ő javára.

3. nem a világ normái szerint élünk

Ha odaadjuk magunkat Istennek, az nem azt jelenti, hogy a mai, modern gondolkodásunk helyett régi normákhoz kell igazodnunk. Az, hogy Istennek adjuk magunkat, fejlődést indít el az életünkben. Isten szeret, kezébe vesz, biztat és közben tovább formál.

Úgy tudom, van itt közöttünk valaki, aki agyaggal is szokott dolgozni. Az agyag magától sohasem teljesen sima és puha. Mindig vannak benne keményebb rögök, amiket ki kell gyúrni belőle. Isten Szentlelke is így gyúrja ki belőlünk a bizalmatlanság, a merevség, a hidegség, a közömbösség rögeit. Krisztushoz hasonlóvá tesz, hogy ne az istentelen világ folyton változó alakjához idomuljak, hanem Jézust mutassam meg a szavaimmal, tetteimmal, a nézésemmel, a hozzáállásommal, a becsületes munkámmal. Hogy egyre tisztábban az látszódjon rajtam is, ami jó, ami tiszta, ami az Úrról beszél, és hozzá vezet.

Pál apostol ezt aprópénzre váltja és a mindennapi életre alkalmazza. Ezt írja:

„A szeretet ne legyen képmutató. Iszonyodjatok a gonosztól, ragaszkodjatok a jóhoz, 10 a testvérszeretben legyetek egymás iránt gyengédek, a tiszteletadásban egymást megelőzők, 11 a szolgálatkészségben fáradhatatlanok, a Lélekben buzgók: az Úrnak szolgálatok...17 Ne fizessetek senkinek rosszal a rosszért... 20 Sőt „ha éhezik ellenséged, adj ennie, ha szomjazik, adj innia; mert ha ezt teszed, paraszt gyűjtesz a fejére”. 21 Ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a jóval a rosszat.”

Ez a sok szabály nem tartható be a legnagyobb jóindulattal sem. Csak ha belépünk az új korszakba, a kegyelem korszakába hit által, akkor kezdi a Szentlélek kimunkálni bennünk, azt, hogy még az ellenségeinkért is imádkozni tudjunk. (Példa: itt dolgozó kárpátaljai magyarok az online imaközösségben, akik a paradicsomtermesztésben dolgoznak és imádkoznak igazságtalan munkafelügyelőikért.) Naponta úgy kezdetjük a reggelt, hogy imádkozunk és határozottan kimondjuk: hogy Jézus szeret engem, és én ennek úgy örülök, hogy Rá akarok ma hallgatni. Ez teszi lehetővé, hogy Jézushoz hasonlóvá formáljon minket Isten.

4. örömmel tesszük azt, ami Istennek tetszik

Boldog jövőt készített Isten nekünk. A Szentlélek, akit Isten ad belénk, belevon minket a jövőbe, hogy az már most elkezdődjön az életünkben. Amíg itt vagyunk a földön, mindig lesznek bűneink. Mindig lesznek visszaesések. De mindezt Isten elé vihetjük, elmondhatjuk Neki, letehetjük Jézus keresztyénél. Bocsánatot kérhetünk és kaphatunk. Így az, akik a mennyben leszünk, már most egyre jobban kibontakozik bennünk.

A reménység, hogy Isten nem hagy el minket, hogy soha nem fogja engedni, hogy elveszünk, a reménység, hogy egyre többet mutat meg nekünk abból, hogy kicsoda Ő és mekkora hatalma van az életünkben, a reménység, hogy a mennyben saját szemünkkel fogjuk meglátni Őt, már most bearanyozza az életünket.

Már most Isten kegyelméből élhetünk és Isten a kegyelem teljessége felé vezet minket. Ez adjon fényt nekünk ezekben a gyakran borús, őszi napokban is! Ámen!

Az imádság után Tóth Miklós szép hagyományának megfelelően egy verset olvastunk fel:

Ady Endre: Volt egy Jézus

Szent elgondolás: volt egy Jézus,
Ki Krisztus volt és lehetett
És szerette az embereket.

Ő mondta: fegyvert a fegyverrel
Győzni s legyőzni nem szabad:
Jézus volt, Krisztus: legigazabb.

Az emberek úgy elrosszultak
(Hiszen nem voltak soha jók):
Most Krisztus-hitünket csúfolók.

Pedig ma is élhet. Föltámadt,
Ki Krisztus és nagyon nagy úr,
De él másképpen és igazul.

Járj köztünk, drága Isten-Ember,
Tavasz van, nőnek a gazok
S kevesek az igaz igazok.

Úgy látlak, ahogy kigondoltak:
Egy kicsit véres a szived,
De én-szívem egészen tied.

Mindig velem, Uram, mindig velem

Nader tot U, o Heer, nader tot U ;

1. Mindig velem, Uram, mindig velem , Még ha nem láthat is gyalgó szemem! Azért ez éneke: Velem van Istenem, Velem van Istenem, mindig velem.

2. Megmondtad, ó, Uram, híveidnek: Szívükbe küldöd el Szentlelkedet. Templomoddá engem tégy hát, és légy velem, Tégy hát, és légy velem, mindig velem!

3. Én megfeszítettem együtt veled, Bennem már csak te élsz: elvégezted. Hitből van életem, Jézus jár énvelem, Jézus jár énvelem, mindig velem.

4. Bánat vagy félelem, kétség ha jó, Hű karja átölel, oltalmaz ő. Nappal s bús éjjelen az Úr mindig velem, Az Úr mindig velem, mindig velem.

5. Ha lelkem a halál völgyébe ér: Ott is te vagy velem, mit félek én? Vessződ megvéd engem. Velem vagy, Istenem, Velem vagy, Istenem, mindig velem.

6. Ha otthon egykoron megláthatlak, Hol többé bűn, halál nem árthatnak, Ezt zengem szüntelen: Velem az Úr, velem, Velem az Úr, velem, mindig velem!

A Kárpátjai Magyar Református Egyház himnusa--
Szöveg: E. H. Gebhardt | fordítás: Kecskeméti F., -1901
| dallam: Oak, L. Mason, 1834

1 Nader tot U, o Heer, nader tot U; Drukt mij soms kommer neer, ik zeg het U; Toch zal, trots kruis en pijn, dit steeds mijn wachtwoord zijn: Nader, mijn God, tot U, Nader bij U.

2 Komt soms een donk're nacht over mij heen, Vind ik tot peluw slechts een harden steen; Wakend en slapend, Heer, wensch ik toch altijd meer: Nader, mijn God, tot U, Nader tot U.

3 Gaat soms het smalle pad opwaarts wat steil: 't Voert toch ten hemel op, 't leidt mij tot heil. Engelen, heerlijk schoon, wenken reeds van Uw troon: Nader, mijn God tot U, Nader tot U.

4 Haast is de nacht voorbij, dan schijnt de zon; Ik wijd mij U opnieuw, o Goedheidsbron. 'k Bouw U een Bethel, Heer! en smEEK daar altijd meer: Nader tot U, o Heer; Nader, o Heer!

5 Is soms de weg versperd, eenzaam een ruw, Word' slechts mijn wensch vervuld: Nader tot U. Eindigt mijn pelgrimsloop, dan wordt vervuld mijn hoop: Nader, mijn God, tot U ... eeuwig met U.

Írta Hermán M. János a délvidéki háború idején, Budapest, 1993 – Menekültügyi Szolgálat---Újonnan közölve Kárpátalja közeli újjáépítésének előlegeként.

HÍREK HOLLANDIÁBÓL

Egyházzene és liturgia Hollandiában

Bódiss Tamás 2025. október 8.

Utrechtben találkoztak Európa tizenöt országának protestáns egyházzenei szeptember 25–30. között. A Holland Protestáns Egyház (PKN) 2004 után második alkalommal hívta meg az Európai Protestáns Egyházzenei Konferencia (ECPCM) tagjait az egyház utrechti központjába, hogy az istentisztelet liturgiájáról, valamint ezzel összefüggésben a zene jövőjéről együtt gondolkozzanak. **Bódiss Tamásnak**, a Magyarországi Református Egyház egyházzenei igazgatójának beszámolója.

Az egyháztagek számának általános csökkenése újragondolásra, újra értékelésre készíti az egyházi vezetőket és a zenészeket. Ennek egyik állomása a Holland Protestáns Egyház zsinatának novemberi ülése lesz, ahol megvitatják majd az egyházzene jövőjét is. Nagy kihívás, hogy ebben a helyzetben hogyan lehet megőrizni a hagyományokat, megújítva az egyházat, annak liturgiáját és zenéjét.--

A Holland Protestáns Egyház négy fő liturgikus áramlatot ismer: a klasszikus, az ortodox és a liberális református, valamint lutheránus irányt. Ezek mindegyikének saját egyházzenei hagyományai vannak, de a gyakorlatban sok gyülekezet ötvözi ezeket.

A tapasztalatokat, felismeréseket két ismert idézettel foglalhatjuk össze. Egyrészt megtapasztaltuk a Szent Ágostonnak tulajdonított mondás valóságát: Qui cantat bis orat – azaz az ének felerősíti szívünkben az imádságot. Másrészt Kálvin intését is meg kell fogadnunk, aki arra figyelmeztet, hogy „helyes ítélettel” és „fegyelmezetten” éljünk a zenével, mert az könnyen tudja ide vagy oda hajlítani az emberi szívet. Sok tapasztalattal és továbbérlelésre váró gondolatokkal tért haza a tíztagú magyar csapat Hollandiából.

Forrás: reformatus.hu

Mélységből kiáltó zene--- <https://reformatus.hu/egyhazunk/hirek/melysegbol-kialto-zene/>

Különös, nehéz történelmi időkben, közösségi vagy magánéleti megpróbáltatások idején sokak „titkos fegyvere” a zenehallgatás. A harmóniába (vagy tervezett káoszba) rendezett zenei hangzás: a hangszer hangja vagy az énekelt emberi szó a lélek olyan mélységeiben fejt ki a hatását, ahol a gondolatoknak, civilizációs ártalmaknak nem sok keresnivalójuk van.

Az egyházzenezők Zwolleban is megfordultak 2025 szept.28-án vasárnap délután-találkoztak Hermán M. Jánossal és Hannival a Dominikanerkerk előtt. A templomban a helyi előadó a hollandiai zsolztárenéket méltatta.

Mikes Tanulmányi Nap 2025. október 19. (vasárnap), 10-19 óra között

Helyszín: Buurtvereniging Jasmijn, 2de Braamstraat 11. 2563 HJ Den Haag

Hágai Magyar Református Gyülekezet

ISTENTISZTELET

2025. október 19.
vasárnap 10 óra

Vereniging Jasmijn
2de Braamstraat 9, HÁGA

Gyermekistentisztelet: Janka Deuten
Szolgálat: Van Bolhuis-Szabó Emőke református lelkész
Kántor: Deuten-Makkai Réka

Az istentisztelet után 11 órától szeretettel hívunk minden kedves érdeklődőt a HOLLANDIAI MIKES KELEMEN KÖR Tanulmányi Napjára és az 1956. évi Forradalomról és Szabadságharcról való megemlékezésre

Előadók, felszólalók:
Deuten-Makkai Réka, a Hollandiai Mikes Kelemen Kör elnöke
Horogszegi Szilágyi-Landek Dániel, Magyarország hágai nagykövete
Zolczer János, politikatörténész, Gorbacsov-kutató
Szilágyi Árpád, a Hollandiai Magyar Szövetség elnöke
Dr. Marác László, történész, nyelvész, egyetemi tanár
Urbán Ákos bemutatja Tóth Miklós 100. születésnapjára készült emlékkönyvet

Fellép a Hágai Magyar Énekhar, Bornai Szilveszter vezetésével

Fotó: Frits van Gaans

2025. október 19-én megtartottuk az október 23-ai nemzeti ünnephez kapcsolódó megemlékezést a Mikes Tanulmányi Nap keretein belül.

A Tanulmányi Nap minden évben az 1956-os Magyar Forradalom és Szabadságharc évfordulója körüli napokon kerül megrendezésre a Hollandiai Mikes Kelemen Kör és a Hollandiai Magyar Szövetség együttműködésében. Az esemény során a hollandiai magyarság érdeklődésére számot tartó előadásokon, filmvetítéseken és beszélgetéseken vehetnek részt a megjelentek. Az ünnepi alkalom alatt minden évben sor kerül egy megemlékezésre is az '56-os forradalomról.

Az eseményen többek között a hollandiai magyar közösség központi alakjai vettek részt, akik különböző szervezeteken keresztül, sokféle módon támogatták a magyar kultúrát és a gyökerekhez való kapcsolódást.

A rendezvény első pontjaként egy közös református istentiszteletre került sor, amelyet a Hágai Énekhar közreműködése tett különlegesebbé. Ezt követően Deuten-Makkai Réka, a Hollandiai Mikes Kelemen Kör elnöke megnyitotta a Tanulmányi Napot, majd Öexc. Horogszegi Szilágyi-Landek Dániel nagykövet köszöntőbeszéde hangzott el. Ezután Zolczer János tartotta meg előadását „Gorbacsov titkai – ami a hírekből kimaradt” címmel. Az előadás során János betekintést nyújtott a résztvevőknek a Szovjetunió utolsó időszakába. Beszélt többek között Csernobil titkairól, amelyeket utazásainak és kalandjainak köszönhetően első kézből ismerhetett meg a világ vezetőitől. Az előadást követően dedikálta könyveit, *Gorbacsov titkai és XX. század: 100 év – 100 esemény* címmel.

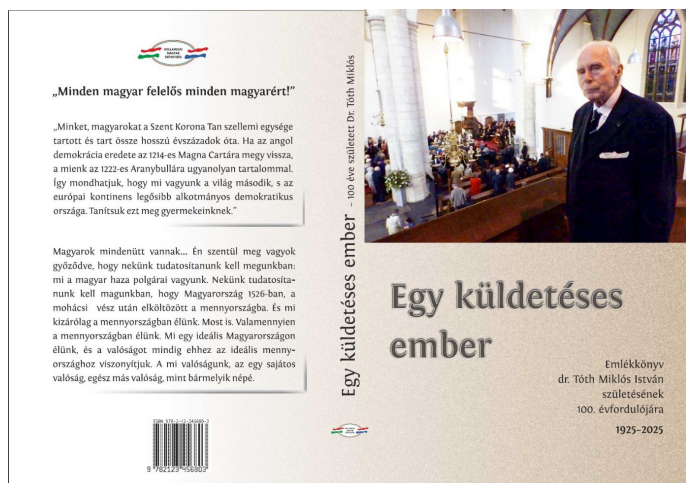
Az előadás után közös ebéden vettünk részt, ahol igazi magyar ínycségeket fogyaszthattunk – többek között gulyáslevest és marhapörköltet.

Az ebédet követően megkezdődött az 1956-os forradalomról szóló megemlékezés. A Hollandiai Magyar Szövetség elnökeként Szilágyi Árpád köszöntötte az egybegyűlteket, és beszámolt a nemrég véget ért Diaszpóra Tanácson elhangzott legfontosabb információkról. Ezt követően dr. Marác László tartott megemlékező beszédet az 56-os forradalomról. Mivel 56-os menekültek gyermekeként Hollandiában nőtt fel, így beszédét különösen személyessé és bensőséggé tette a családi szál, amely őt az 56-os forradalomhoz köti.

A megemlékezés után Urbán Ákos, a Hollandiai Magyar Szövetség korábbi elnöke bemutatta a Tóth Miklós 100. születésnapjára készült emlékkönyvet, amely a hollandiai magyar közösség közös munkájának gyümölcse volt. Tóth Miklós 1951-ben alapította meg a Mikes Kelemen Kört holland egyetemeken tanuló diákokkal abból a célból, hogy együtt lehessenek egy politikamentes kulturális közösségben. Emellett alapítója volt a Hollandiai Magyar Protestáns Keresztyén Lelkigondozó Szolgálatnak is és sok évig elnöki posztot töltött be a Hollandiai Magyar Szövetségben. Sok-

rétű munkásságának és a holland–magyar kapcsolatok erősítésében végzett tevékenységének méltán állít emléket az „Egy küldetési ember” című emlékkönyv.

A nap zárásaként ötletbörzét tartottunk, ahol a résztvevők szabadon megoszthatták gondolataikat és javaslataikat a jövőre nézve. Az ötletek között felmerült egy táncház megszervezése, egy virtuális magyar könyvtár létrehozása, valamint a 2026-os évre vonatkozóan több megemlékezés és programötlet is.

A beszámolót írta: Gremesberger Klára, Kőrösi Csoma Sándor ösztöndíjas

Tóth Miklós lekipasztorként, közösségvezetőként, johannita lovagként és sok más minőségében is meghatározó személyisége volt a hollandiai magyar közösségnek. Részt vett többek közt a Hollandiai Magyar Szövetség alapításában is. Születésének 100. évfordulója alkalmából a Hollandiai Magyar Szövetség Urbán Ákos patronálásával és a ZsZs GRAND Kiadó szerkesztésében emlékkötetet jelentetett meg.

Hollandiába látogatott a Hajdúdorogi Görögkatolikus érsek-metropolita

Wassenaar Kocsis Fülöp atya őexcellenciája, a Hajdúdorogi Görögkatolikus Főegyházmegye érsek-metropolitája Hollandiába látogatott.

2025. október 25-én szombaton a hollandiai Egyházközi Tanács családi napot szervezett őexcellenciája részvételével.

2025. október 26-án, vasárnap, Wassenaar-ban a Sint Willibrorduskerk-ben 10:30 órai kezdettel érseki Szent Liturgiát celebrált. Közreműködött a Hoorni Bizánci Ferfikórus.

A beszámolóban készült felvételeket Frits van Gaans készítette.

Az Egyház ott van, ahol az élő Ige összeköt bennünket. Ha az Isten velünk, ki csoda ellenünk! Ez volt az első GYÜLEKEZETÉPÍTŐ KONFERENCIA témája. ZWOLLE, 2024, december

A második GYÜLEKEZETÉPÍTŐ KONFERENCIA szervezése folyamatban!

Isten kegyelme ott is működik, ahol emberileg nincs remény vagy látható út. Ő minden képzeletet képes felülmúlni! Ezért szívleljük meg az apostoli intést: Legyen gondod önmagadra és a tanításra, maradj meg ezek mellett, mert ha így cselekszel, megmented magadat is, hallgatóidat is.

1Tim 4,16

A Zwollei Magyar Református Egyház-község 2024 december 13-15 napjain missziói konferenciát szervezett a jövő egyházáról, mintegy nyolcvan résztvevővel. Az alapvető kérdés: Bízunk a hit megtartó erejében vagy elveszünk? Az igei tanácskozás üzenete: Mindenek ékesen és jó renddel legyenek 1Kor 14,40

Zwolle, 2024 december 14: a Hollandiai Magyar Református Egyház megalapítása

Első sorban, balról: Sólyom Uzonka Lilla, Van Bolhuis Szabó Emőke, Csanády Ágnes, Sógor Csaba, dr. Topolánszky Ákos. Második sor: drs. Kelemen Attila Csongor, dr. Varga Pál, dr. Hermán M. János, Paál Károly.

VIANEN

Kegyelettel emlékezünk Baranyai András testvérünk-re, aki évekig vállalta a kántori szolgálatot. Szeretteinek e helyről is vigasztalást kívánunk. A gyülekezet tagjait értesítjük, hogy különböző okok miatt **az okt. 26-ra tervezett vianeni istentisztelet a sportparki helységben elmarad.**

GRONINGEN

Van den Akker-Pap Noémi vagyok. Itt élek Groningenben a férjemmel és 2 gyerekemmel (Benjámín 7 éves, Eszter 3 éves). Össze szeretnénk hozni itt egy magyar iskolát (olyasmit, ami már Den Haagban 19 éve működik) az itteni magyar családokkal. Arra szeretném megkérni, hogy küldjék ki az alábbi linket minél több magyar családnak, hátha lenne egy pár érdeklődő.--- <https://forms.gle/LmxhStVmeQRsCnnW6>

A roll-up Truczka József presbiter testvérünknek és családjának az ajándéka. Grafika: Szomor Attila

Az Egyház jövője a diaszpórában/ szórványban. A hollandiai magyarok keresztyén hitének gyakorlása: kérdés, probléma, kihívás-elhívás, lehetőség!(!?)
 “Tunya álmainkat jég verte /S még a Templomot se építettük föl. /Helyünkön meg nem tudtunk állni /S ide kerültünk, ez kezdeti átkunk,--- Árvelt, de mégis győzedelmes fajta:--- S elveszünk, mert elvesztettük magunkat.”
 - Ady Endre: A szétszóródás előtt

Schoenendoos actie Roemenië

Wat mag er in een schoenendoos?

Pennen, kleurpotloden,
schriften, vouwblaadjes,
kleurplaten, liniaal,
stickers,
Zeep, kam, borstel, haar
strikjes, vochtige doekjes,
handdoek, shampoo,
doucheschuim,
tandenborstel, tandpasta,
pleisters, zakdoekjes,
klein speelgoed autotjes,
barbiepop, tennisbal,
Onderbroek, hemd, shirt,
sokken, pet,
Verpakt snoep, chocolade,
koekjes, knijpfruit, chips

Maak een keuze naar eigen
inzicht, dit zijn een aantal
ideeën

Doos mag je versieren
Graag duidelijk op de doos
vermelden jongen/meisje
leeftijd ouderen/ gezin

In de doos voor gezinnen/ouderen

Houdbare producten zoals,
rijst, macaroni, spaghetti,
tonijn, mais, blik groente,
suiker, jam, meel, koffie,
thee, snoep, chocola,
shampoo, douchegel,
tandpasta, tandenborstel,
schoonmaak artikelen,
handdoek, theedoek
let op
de houdbaarheidsdatum

Wilt u/jij mee doen? Heel
fijn! De dozen kunnen op
D.V woensdag 15 oktober
14:30-16:00 uur
19:00-20:00 uur
zaterdag 1 november
9:30-12:00 uur
Ingeleverd worden op
Nijverheidsstraat 15a
Genemuiden
Voor vragen kunt u/jij
mailen-bellen naar
alindavisscher@live.nl-
06-11653269

Geen doos?
Wel bijdragen?
Losse artikelen of een gift is
ook welkom!

Foto: Baranyai András

Nyugdíjas, aktív és leendő Lelkészek a 2019-es vianeni
találkozón, balról jobbra: Van Bolhuis-Szabó Emőke,
Paál Károly, Ambrus András, özv. Tüski Isvánné Sza-
bó Márta, dr. Tóth Miklós, dr. Hermán M. János, néhai
Lapohos András, Hadnagy Edina Melánia, Csanády
Ágnes.

Als er mensen zijn die spullen hebben en
niet kunnen brengen, we kunnen altijd wat
regelen om het op te halen.- Hartelijke groet
Dirk v.d.Pligt

**Jannie Weener-Marang, 1912 -1997 -
(Részlet dr. Tóth Miklós gyászbeszédéből.)**

IN MEMORIAM MEVROUW J.W. WEENER-MARANG
1912-1997.

Bij het afscheid – menselijk gesproken – van mevrouw Weener moet een woord van herinnering en dank verklinden van de zijde van de in Nederland levende Hongaren en van de Stichting Prot. Christ. Geestelijke Verzorging voor Hongaren in Nederland in het bijzonder. Dit afscheid kan niet anders dan persoonlijk zijn. Wij hebben in haar een persoonlijkheid van groot formaat verloren.

Mevrouw Weener en haar echtgenoot heb ik ruim 47 jaar geleden, in 1949, het jaar van mijn komst naar Nederland, leren kennen. Dit gebeurde uiteraard via Ds Tüske – die ik reeds vanaf 1943 kende – die bij de familie Weener als bursaal woonde en met wie ik hier te lande van begin af aan nauw samenwerkte en samenwerk. Hierdoor ben ik in staat uit eigen waarneming de belangrijke rol en werk van mevrouw Weener op 'Hongaars' gebied hier te lande in hun historische samenhang te overzien. Vaak heb ik vroeger – al dan niet samen met de stichters van de Vereniging 'Mikes Kelemen', Vereniging voor Hongaarse Kunst en Literatuur in Nederland – aan de Tollensstraat in Utrecht gelogeed, waar ik met het echtpaar Weener veelvuldig van gedachten heb gewisseld. (Ook de stormnacht met de watersnoodramp in februari 1953 heb ik daar doorgebracht.)

De heer en mevrouw Weener hebben in de zestiger jaren – toen het duidelijk werd, dat zij hun dakpannenfabriek in Vianen zullen sluiten terwijl de daarbij behorende gronden voor de stadsuitbreiding zullen worden onteigend – besloten één hectare grond als huwelijkscadeau aan Ds en mevrouw Tüske te schenken. Laatstgenoemden hebben gezegd een dergelijk persoonlijk geschenk niet te willen aannemen, maar het op prijs te stellen de grond voor hun pastoraal werk onder de Hongaren te bestemmen. (Dit is de reden, waarom deze grond op naam staat van de Hongaarse Prot. Christ. Stichting.) Wij – Ds Tüske en ik – zijn bij herhaling naar Vianen gegaan om de situatie ter plekke op te nemen en om plannen te smeden voor de toekomst. Wij sopten in de modder rond met rubberlaarzen aan. Doch de grond alléén zou onvoldoende zijn geweest voor het gestelde doel. Hier en nu moet duidelijk worden verklaard, dat het Hongaars Ontmoetingscentrum te Vianen financieel voor het allergrootste deel aan de familie Weener-Marang en in het bijzonder aan de persoonlijke inzet en visie van mevrouw Weener is te danken. Zonder haar initiatief, zonder de daaruit voortvloeiende bijdragen en zonder haar niet aflatende daadwerkelijke medewerking zou daar niets staan. Hiermee doe ik niets af aan de grote waarde en belang van vele, veelsoortige bijdragen van velen, maar bovenal moet bij deze gelegenheid dit basisgegeven worden vastgesteld en onderstreept. – Mevrouw Weener voerde in haar hele leven één beleid uit, t.w. het gezamenlijke beleid van wijlen haar echtgenoot en van haarzelf. Zij deed dit consequent, met grote wijsheid, realiteitszin, mensenkennis en met een warm en liefdevol hart.

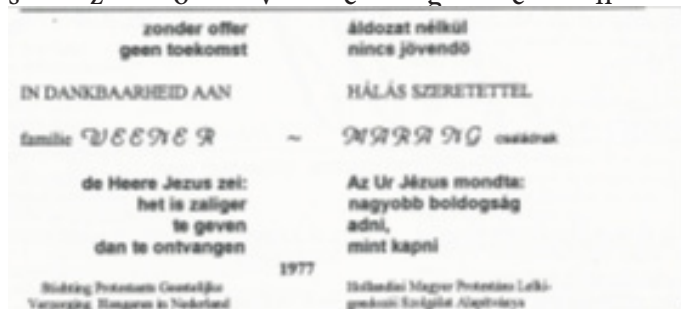
„Kétféle „befogadóra” emlékezhetünk vissza: azokra, akiknek a számára teljesen ismeretlen volt mindaz, ami „magyar”, és talán a többségre, akinek már mondott valamit a szó: „magyar”, sőt talán már ápoltak is

valamilyen magyar kapcsolatot. Az utóbbiak legtöbben hívő emberek, valamelyik egyház aktív tagjai voltak. Ezek sorába tartozotta Weener-Marang házaspár is. A fenti emléktáblájukat éppen húsz évvel ezelőtt,

a megnyitás alkalmával helyeztük el a vianeni „Magyar Otthonban”. Nélkülük, majd a férje halála után Weenerné további rendszeres támogatása nélkül sohasem lett volna magyar otthonunk...” *Tüski István*

Jelezzük, hogy Jannie Weener-Marang (1912 -1997) adományozó jóltevőnk összetört emléktábláját is szeretnénk megújítani vagy egy újat állítani, hogyha nem kerül elő a régi. Mindenkit tisztelettel kérünk a fennmaradt fényképek, hírlevelek és vianeni dokumentumok közzé tételére!

Alól a Hollandiai Magyar Protestáns Lelkigondozó Szolgálat Alapítvány neve az eltűnt EMLÉKTÁBLA s z ö v e g é n :

HOLLANDIAI MAGYAR PROTESTÁNS KERESZTYÉN LELKIGONDOZÓI SZOLGÁLAT STICHTING PROTESTANTS CHRISTELIJKE GEESTELIJKE VERZORGING VOOR HONGAREN IN NEDERLAND

Elnök / Voorzitter: Dr. Tóth Miklós
Lelkészek / Predikanten: Tüski István, Tüski Istvánné sz. Szabó Márta és Drs. Tüski Márta
H. Tollensstraat 20, 3521 XX Utrecht, tel./fax: 030-2937788. Postgiro: 3675.

ISTENTISZTELETEK / KERKDIENTEN

VIANENI MAGYAR OTTHON	HONGAARS ONTMOETINGSCENTRUM TE VIANEN
• Minden vasárnap 14.30 órakor istentisztelet, délutáni kultúrprogram esetén 13.30 órakor. Az épület minden vasárnap 13:30 órától nyitva van. • Január 6., Újévi istentisztelet, 14:30 órakor • Március 23., Húsvét első napja, úrvacsoraszombat, 14:30 órakor • Május 11., Pünkösd első napja, úrvacsoraszombat, 14:30 órakor • December 25., Karácsony első napja, úrvacsoraszombat, 14:30 órakor • 2009. január 4., Újévi istentisztelet, 14:30 órakor	• Kerkdienst elke zondag om 14.30 uur; in geval van andere bijeenkomsten om 13.30 uur. Het gebouw is open op elke zondag vanaf 13:30 uur. • 6 januari, Nieuwjaars kerkdienst, om 14:30 uur • 23 maart, 1e Paasdag, heilig avondmaal, om 14:30 uur • 11 mei, 1e Pinksterdag, heilig avondmaal, om 14:30 uur • 25 december, 1e Kerstdag, heilig avondmaal, om 14:30 uur • 4 januari 2008, Nieuwjaars kerkdienst, om 14:30 uur
Részletes információ a "Jóijetek" című újságban, melyet kérésre mindenkinek elküldünk.	Zie "Jóijetek", dat op verzoek aan belangstellenden wordt toegezonden.
Információ / Informatie: Familie Tüski, tel./fax: 030-2937788	
Istentiszteletek: Hága, Észak-Hollandia körzetekben: Igét hirdet / Voorganger: Dr. Tóth Miklós. Postbus 10.249, 2501 HE Den Haag. Tel: 070-3587248. Fax: 070-3584983. Email: fidelitas@zonnet.nl Hágai és Rotterdami Körzeti Titkárság / Secretariaat Regio Den Haag en Rotterdam. Mw Teréz Roest-Nagy, Drakestein 12, 2352 JV Leiderdorp, tel.: 071- 5892053. E-mail: marco_teri@roest1.speedling.nl	
HÁGA / DEN HAAG Istentisztelet / Kerkdienst: Kloosterkerk, Lange Voorhout 4, 12 órakor / om 12 uur. • Istentiszteletek magyar és holland nyelven: • Hongaars-Nederlandse kerkdiensten: március 16., június 15., szept. 21., dec. 21. 16 maart, 15 juni, 21 september, 21 december	
ÉSZAK-HOLLANDIA – HET NOORDEN DES LANDS A 'Bloemrijck Vertrouwen' Galéria termében, a Tóth-Van Rooijen családnál Van Sminiaweg 70, 9064 KE Aldtsjerk Tel.: 058-2561176. 14:30 órakor / om 14:30 uur	
• Istentisztelet: november 23., karácsonyi istentisztelet	• Kerkdienst: 23 november
MAASTRICHT Információ / Informatie: Drs. Visser-Pál Irén, tel.: 043-3253543 • Református imaközösség • Gebedsdienst	

<https://www.epa.hu/00000/00008/00012/pdf/00012.pdf>

VIANENI MAGYAR HÁZ HONGAARS ONTMOETINGSCENTRUM TE VIANEN-2008

A vianeni Magyar Otthon épülete nagyon leromlott. A tető gyors helyreállítást igényel, amire 15.000 euró szükséges. A komoly évi alapköltségek még ehhez járulnak. A Vianeni Ház valamennyiünk szolgálatára áll.

Adományokat kérünk és várunk a Stichting Prot. Christ. Geestelijke Verzorging voor Hongaren in Nederland, Utrecht, számlájára, 'épület' megjelöléssel, postbank rekening nr. 3675. Előre is köszönet a szíves hozzájárulásokért.

Het gebouw Hongaarse Ontmoetingscentrum verkeert in slechte toestand. Het dak moet allereerst worden vernieuwd; kosten 15.000 euro. Hierbij komen nog de overige serieuze kosten. Het Ontmoetingscentrum is ten dienste van de gehele Hongaarse gemeenschap hier te lande. U wordt verzocht Uw donaties en bijdragen te storten op Postbank rekening nr. 3675, t/n Stichting Prot. Christ. Geestelijke Verzorging voor Hongaren in Nederland, Utrecht onder vermelding 'Gebouw'. Bij voorbaat dank voor Uw bijdrage. <https://www.epa.hu/00000/00008/00012/pdf/00012.pdf>

Jannie Weener-Marang testvérünk emlékezete (1912 -1997)

Köszönetet mondunk olvasóinknak a beküldött felvételekért.

HOLLANDIAI MAGYAR PROTESTÁNS KERESZTYÉN LELKIGONDOZÓI SZOLGÁLAT STICHTING PROTESTANTS CHRISTELIJKE GEESTELIJKE VERZORGING VOOR HONGAREN IN NEDERLAND	
Elnök / Voorzitter: Dr. Tóth Miklós Lelkészek / Predikanten: Tüski István, Tüski Istvánné sz. Szabó Márta és Drs. Tüski Márta H. Tollensstraat 20, 3521 XX Utrecht, tel./fax: 030-2937788. Postgiro: 3675.	
ISTENTISZTELETEK / KERKDIENTEN	
VIANENI MAGYAR OTTHON	HONGAARS ONTMOETINGSCENTRUM TE VIANEN
• Minden vasárnap 14.30 órakor istentisztelet, délutáni kultúrprogram esetén 13.30 órakor. Az épület minden vasárnap 13:30 órától nyitva van. • Január 6., Újévi istentisztelet, 14:30 órakor • Március 23., Húsvét első napja, úrvacsoraszombat, 14:30 órakor • Május 11., Pünkösd első napja, úrvacsoraszombat, 14:30 órakor • December 25., Karácsony első napja, úrvacsoraszombat, 14:30 órakor • 2009. január 4., Újévi istentisztelet, 14:30 órakor	• Kerkdienst elke zondag om 14.30 uur; in geval van andere bijeenkomsten om 13.30 uur. Het gebouw is open op elke zondag vanaf 13:30 uur. • 6 januari, Nieuwjaars kerkdienst, om 14:30 uur • 23 maart, 1e Paasdag, heilig avondmaal, om 14:30 uur • 11 mei, 1e Pinksterdag, heilig avondmaal, om 14:30 uur • 25 december, 1e Kerstdag, heilig avondmaal, om 14:30 uur • 4 januari 2008, Nieuwjaars kerkdienst, om 14:30 uur
Részletes információ a "Jóijetek" című újságban, melyet kérésre mindenkinek elküldünk.	Zie "Jóijetek", dat op verzoek aan belangstellenden wordt toegezonden.
Információ / Informatie: Familie Tüski, tel./fax: 030-2937788	
Istentiszteletek: Hága, Észak-Hollandia körzetekben: Igét hirdet / Voorganger: Dr. Tóth Miklós. Postbus 10.249, 2501 HE Den Haag. Tel: 070-3587248. Fax: 070-3584983. Email: fidelitas@zonnet.nl Hágai és Rotterdami Körzeti Titkárság / Secretariaat Regio Den Haag en Rotterdam. Mw Teréz Roest-Nagy, Drakestein 12, 2352 JV Leiderdorp, tel.: 071- 5892053. E-mail: marco_teri@roest1.speedling.nl	
HÁGA / DEN HAAG Istentisztelet / Kerkdienst: Kloosterkerk, Lange Voorhout 4, 12 órakor / om 12 uur. • Istentiszteletek magyar és holland nyelven: • Hongaars-Nederlandse kerkdiensten: március 16., június 15., szept. 21., dec. 21. 16 maart, 15 juni, 21 september, 21 december	
ÉSZAK-HOLLANDIA – HET NOORDEN DES LANDS A 'Bloemrijck Vertrouwen' Galéria termében, a Tóth-Van Rooijen családnál Van Sminiaweg 70, 9064 KE Aldtsjerk Tel.: 058-2561176. 14:30 órakor / om 14:30 uur	
• Istentisztelet: november 23., karácsonyi istentisztelet	• Kerkdienst: 23 november
MAASTRICHT Információ / Informatie: Drs. Visser-Pál Irén, tel.: 043-3253543 • Református imaközösség • Gebedsdienst	

Kép forrása: online-begraafplaatsen.nl

zie: Weener

Naam: M A R A N G, Mevrouw J.W. WEENER -

Voornamen: Jannetje Wilhelmina

Plaats en datum van geboorte: Meppel, 18 december 1912
Utrecht, 9 april 1997.

K.B. 22 mrt 1975 Nr. 16 Kwaliteit: - - - (CRMW);

R. Kruis med. Hulsorde van Oranje

MILITAIRE WILLEMSORDE				ORDE VAN DE NEDERLANDSE LEEUW			
Gk	C	R3	R4	Gk	C	R	Br
ORDE VAN ORANJE NASSAU:				med.			
Gk	GO	C	O	R	2995	z	b

Orde van Oranje-Nassau - Graad Goud

Dr. Jakos Lajos hollandiai magyar lelkipásztor emlékezete

Elias van der Plicht :Lajos Jakos en zijn Hongaarse vluchtelingen

Het leuke van teruggaan in de tijd is dat je erachter komt dat we eigenlijk allemaal wel vluchtelingenbloed door ons lijf hebben stromen. Het kan bijna niet anders of één van uw voorouders is ooit naar Nederland gevlucht. Misschien dat ze uit een bekende vluchtelingengroep komen, zoals de Zuidelijke Nederlanders, die rond 1600 massaal hierheen vluchtten. Of u stamt af van de Hugenoten die in de 17e eeuw vanuit Frankrijk in de Nederlanden arriveerden. Misschien dat uw voorvaders bij een minder bekende groep vluchtelingen hoorden. De Waldenzers bijvoorbeeld, arme protestanten die in de 17e eeuw vanuit Piemonte in Nederland belandden.

De opvang Hongaarse vluchtelingen in Nederland

In de jaren vijftig kwamen de ruim drieduizend vluchtelingen vanuit Hongarije naar Nederland. Aanleiding was de Hongaarse Opstand. Duizenden Hongaren protesteerden in de herfst van 1956 tegen het stalinistische bewind. De Sovjet-Unie maakte met militair geweld een einde aan de opstand. Het gevolg was een grote vluchtelingenstroom. Nederland nam ongeveer 3.400 Hongaarse vluchtelingen op. Deze slachtoffers van de Koude Oorlog mocht men niet aan hun lot overlaten, zo was de gedachte. Maar dominee en koopman staan in Nederland vaak dicht bij elkaar. Ook ditmaal, want bij het selecteren van de vluchtelingen die hier naartoe mochten komen, werd rekening gehouden met hun inzetbaarheid op de

arbeidsmarkt. Nederland stond in die tijd te springen om extra arbeidskrachten.

De meeste Hongaarse vluchtelingen kwamen vanwege politieke motieven naar Nederland. Ze waren anti-communistisch. Ook waren er katholieke en protestantse Hongaren die vanwege hun geloof hun land waren ontvlucht. Over die laatste groep, de protestantse vluchtelingen uit Hongarije, vond ik in het Utrechts Archief een aantal mooie documenten in het archief van de Gereformeerde Kerk. Ik wil u graag iets van die vondsten laten zien.

Dominee Lajos Jakos

In 1957 besloot de Gereformeerde Kerk hier in Nederland dat de Hongaarse vluchtelingen geestelijk ondersteund moesten worden. Eén van de predikanten die met deze taak werd belast, was de Hongaarse dominee Lajos Jakos. Jakos had bijna veertig jaar als predikant in Hongarije gewerkt, maar Nederland kende hij ook goed, hij was namelijk met een Nederlandse vrouw getrouwd. Het lag dus voor de hand dat hij met zijn gezin naar Nederland probeerde te komen, toen zijn werk in Hongarije in 1956 te gevaarlijk was geworden. Dat lukte en de Gereformeerde Kerk vroeg of hij de protestantse Hongaren die naar Nederland waren gevlucht bij wilde staan.

In het Utrechts Archief liggen de verslagen waarin Jakos elk jaar verantwoording aflegde van het werk dat hij had verricht. Bij het lezen van die verslagen moet je wel wat door de stichtelijke taal heen prikken waarmee hij zijn teksten doorspekte, maar verder zijn het waardevolle documenten, omdat ze een prachtig beeld geven van hoe het de Hongaarse vluchtelingen in Nederland verging.

Jakos reisde door het hele land om zijn landgenoten te helpen en op het rechte pad te houden. Van Groningen tot aan Maastricht, Jakos kwam overal. Een makkelijke opdracht was dat niet altijd. Zo somberde hij eind 1957: "Mijn arbeid is een waar pionierswerk. Het is vooral in Limburg moeilijk te arbeiden onder de in de mijnen werkende Hongaren. Deze jongens van 17 tot 22 jaar hebben in Hongarije een geheel communistische opvoeding gehad. Deze jonge mensen, die alle godsdienstige en zedelijke basis missen, gaan nu, ver van het ouderlijk huis, hun eigen weg en het is niet te verwonderen, dat hun levenswijze dikwijls veel te wensen overlaat."

Waar de jonge, alleenstaande mannen niet altijd in de pas liepen, had Jakos over de Hongaarse gezinnen niets te klagen. Hij schreef: "Met blijdschap kan ik opmerken, dat zowel in Limburg als in de andere gebieden, de Hongaarse gezinnen zich al heel goed geacclimatiseerd hebben en een normaal en evenwichtig leven leiden, dat ook de jonge mensen, tevreden zijn, geen heimwee hebben, maar met grote lust werken. Ik heb de indruk, dat de Hongaarse vluchtelingen zich aan de toestand hier hebben aangepast."

In het algemeen ging het de Hongaarse vluchtelingen goed af, concludeerde Jakos. Ze leerden snel Nederlands en leken goed te integreren. Wat is daar een beter voorbeeld van dan een gemengd huwelijk? Al in november 1958 was het zo ver. Tevreden dacht Jakos terug aan de dag waarop hij het eerste huwelijk had ingezegend tussen een Hongaar en een Nederlands meisje. En dat er onder de Hongaarse vluchtelingen mensen zaten die het ver schopten, bleek wel in 1990, toen de voormalige vluchteling Gabor, staatssecretaris werd in het kabinet-Lubbers III.

Maar treurige gevallen – profiteurs – zijn er altijd. Jakos gaf daar een voorbeeld van: “Er is hier een jongeman, die zich, toen hij in Holland kwam, als Luthers heeft opgegeven, want hij had gehoord, dat Holland overwegend protestants is. Toen hij in Helmond terecht kwam, gaf hij te kennen, dat hij zich bij die kerk zou aansluiten, die hem de meeste steun zou geven. Nu is hij Rooms want hij heeft van de Roomse kerk een auto gekregen. Waar hij verder van leeft, weet niemand.”

Dat soort gevallen van leeglopers waren uitzonderingen blijkt uit een citaat van Jakos uit 1958: “Met vreugde kan ik constateren, dat men overall over de Hongaren zeer tevreden is wat hun werk en hun betrouwbaarheid betreft.”

Een bedrijfsleider die Hongaren in dienst had, bevestigde dat beeld. Hij was uitermate te spreken over de inzet van de vluchtelingen. Hij profiteerde van het communistische arbeidsethos waar zijn nieuwe werknemers nog niet los van waren gekomen. Wie uit een land kwam van achter het IJzeren Gordijn, was gewend keihard te werken. Het draaide daar altijd om het verhogen van de productiviteit. Hongaren die op deze manier hadden geleefd, wilden door hard te werken ook in het Westen hun bestaansrecht bewijzen.

In het algemeen integreerden de Hongaren snel, al kon het sommigen niet snel genoeg gaan en werd bijvoorbeeld in de jaren vijftig door het Comité Utrecht Vluchtelingen hulp geklaagd dat de vluchtelingen te geïsoleerd leefden. Een collega van Jakos, ook een predikant uit Hongarije, wist wel hoe dat kwam, ik citeer: “Vele Nederlanders spreken met vluchtelingen, maar ze komen niet tot een dieper contact. Het is niet toevallig dat de vluchtelingen zo weinig echte vrienden onder de Nederlanders hebben. Dit komt door het totaal anders-zijn in emoties, gevoelsreacties en een andere opvoeding. Iedere vluchteling moet vroeg of laat een zeker compromis vinden tussen wat hij heeft meegebracht, wat in hem omgaat, wat in hem leeft enerzijds en wat hij aantreft in het nieuwe land, in de nieuwe omgeving, waarin hij leeft en werkt anderzijds. Juist dit worstelen om het compromis te vinden blijft voor de Nederlander een gesloten boek, doordat hij zelf nooit zoiets behoefde mee te maken.”

Terug naar dominee Jakos. In 1976 stopte hij met zijn werk. De reden was niet zijn leeftijd – met zijn

81 jaar had hij al veel eerder mogen stoppen. Nee, hij vond dat hij de handdoek kon gooien omdat, en ik citeer: “het werk onder de verstrooide Hongaren overbodig wordt, nu iedereen al geheel ingeburgerd is en goed Nederlands spreekt – de kinderen spreken al beter Nederlands dan Hongaars.” Met de bijdrage van de Hongaarse vluchtelingen aan de Nederlandse samenleving zat het volgens Jakos wel goed.

Fóráas: <https://ongekendbijzonder.nl/gastschrijver-elias-van-der-plicht/>

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

MEGHÍVÓ

Hegedűs Loránt
református lelkész, író,
a Dunamelléki Református Egyházkerület egykori
püspöke bronz mellszobrának avatása

Hungarikum Liget, nemzeti pantheon
2025. október 31. (péntek) 15 óra
(Lakiteleki Népfőiskola, Lakitelek, Szentkirályi út 5.)

A rendezvény házigazdája:
Lezsák Sándor
a Magyar Országgyűlés alelnöke
a Lakiteleki Népfőiskola vezetője

Lantos Györgyi szobrászművész
alkotását felavatja:

Gulyás Gergely
Miniszterelnökséget vezető miniszter

Igazi köszöntőt mond:
Balog Zoltán
püspök

Imádkozik és áld:
Tócs László
ny. püspök

Közreműködnek:
Mészárosné Hegedűs Zsuzsanna,
Szabó István
előadóművészek

A rendezvényen való megjelenés előzetes regisztrációhoz
kötött. Kérjük szíves visszajelzést
október 27-ig, hétfőig az alábbi címre:
hazateres@hazateres.hu

Benkő Levente: *A második világháború nyomai az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeteiben, az egyházi levéltári forrásokban, 1944–1946*

Ezzel a címmel védte meg szeptember 17-én doktori disszertációját Benkő Levente. Az újságíró-történész a témával több mint öt éve foglalkozó kutatás eredményeit összegezte dolgozatában Érdekes megközelítés a frontközelségben válságkezelő lokális elit viszonyulása, illetve az egyház krízisre való reakciójának konklúziókban bővelkedő elemzése.

Fóráas: <https://www.kolozsvariradio.ro/2025/09/22/veszterhes-idok-lenyomata/>

Balázs D. Attila: *Híradás a Diaszpóra Tanács üléséről*

2025. október 15.

Magyarország nem pusztán felelősséget érez, hanem felelősséget visel a külföldi magyarságért. Világnemzetté váltunk, történelmünkben adódóan szétszóródtunk a nagyvilágban, ahol olyan értékeket hoztunk létre, melyek megőrzése az egyetemes magyarság számára is érték – hangsúlyozta Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, nemzetpolitikáért felelős tárca nélküli miniszter a 14. Magyar Diaszpóra Tanács plenáris ülésén a Várkert Bazárban. – A magyar állam értelme és célja, hogy a magyar nemzet fennmaradjon és a magyar emberek életminősége javuljon – jelentette ki Semjén Zsolt a 14. Magyar Diaszpóra Tanács plenáris ülésén.

A miniszterelnök-helyettes beszédében kiemelte, hogy a nemzet csak akkor maradhat fenn, ha annak minden nemzetrésze, így az anyaországi, a Kárpát-medencei, valamint a diaszpóra magyarsága is megmarad.

Az, hogy világnemzet lettünk, egyfelől kihívás, másfelől viszont óriási lehetőség. Egy óriási lehetőség, hiszen a diaszpóra közössége egy-egy hídfőállás Magyarországnak és az egyetemes magyarságnak kulturális, gazdasági, sőt bizonyos értelemben politikai értelemben is az adott ország felé, ahol a magyarság él – fogalmazott Semjén Zsolt.

Orbán Viktor miniszterelnök a Karmelita Kolostorban fogadta a Magyar Diaszpóra Tanács tagjait. Fotó: Nemzetpolitikai Államtitkárság

Kulcsfontosságú volt, hogy alkotmányosan is ki-mondták: Magyarország nem pusztán felelősséget érez, hanem felelősséget visel a külhoni magyarságért, minden magyarért, bárhol éljen is a világon. A Hazaváró program pedig lehetővé teszi, hogy a lehető leggyorsabb, legrugalmasabb, legegyszerűbb ügyinté-zéssel valósuljon meg a hazatérés békés és vészhelyzeti körülmények között is – emlékeztetett a miniszterelnök-helyettes. Hangsúlyozta, hogy a diaszpóra magyarsága speciális helyzetben van a Kárpát-medencei magyarsághoz képest, és ezért 2010-ben világossá tették, hogy a diaszpóra magyarsága is integráns része az egyetemes magyarságnak.

Semjén Zsolt jelezte, hogy az idei ülésen harmincegy országból hetven küldött van jelen, és két új közösség is képviselteti magát: a Japánban és a Cipruson élő magyarok közössége.

Forrás: magyarnemzet.hu

/Hollandia képviselője Szilágyi Árpád, a HMSZ elnöke volt – aki gyülekezetünkben is presbiteri tisztséget tölt be – az imareggeli alkalmával mondott fohászt./

Ökumenikus imareggellel végződött a Magyar Diaszporatanács és kezdődötét vette a MÁÉRT (Magyar Állandó Értekezlet). Vendéglátó dr. Bakondi György, aki világi funkcióin kívül, a Magyar Parlamenti Imacsoport emeritus kuratóriumi elnöke is.

Tőkés László, Nagyváradi, 2025. október 6-i beszéde

KRISZTUSI ÁLDOZATVÁLLALÁS

Rendhagyó módon a 13 aradi vértanú idei gyásznapiján nem a Szacsvey-szobornál, hanem a történelem forgandósága miatt Nagysándor József nevéről **Aurel Lazár** nevére átkeresztelt utcában emlékezünk meg az 1848–49-es szabadságharc páratlan hőseiről. Sokan nem tudják, ezért az alkalomhoz illően elmondom, hogy az előttünk/mellettünk álló épület vértanú tábornokunknak nem a szó szoros értelmében vett „ifjúsági lakhelye” volt – amint az a falon olvasható –, mivel a szülőházára 1873-ban feltett emléktáblát annak lebontása után az **id. Rimanóczy Kálmán** tervei alapján 1889-ben felépült **Eleméry-ház** falára helyezték át, ezen áll ma is.

Nagy kiváltsága „boldog Váradunknak”, hogy dicsőséges **Szent László** királyunk mellett olyan vértanúk történelmi személyiségei szentelik meg múltját és öregbítik hírnevét, mint **Szacsvay Imre** és **Nagysándor József**. A hely szellemében kiemelt figyelemmel és halálmegvető hősiességének kijáró hódolattal emlékezünk meg mindenekelőtt városunk nagy szülöttjéről, akit **Fleisz János** váradi történészünk róla szóló kiváló könyvében „a magyar függetlenségi gondolat egyik legkövetkezetesebb híveként” jellemez. „Nagy lelked bűn volt törpe bakóid előtt” – hangzik **Szeme-re Miklós** emlékvésében –, de a Habsburgok „bitorbosszúja” „trónoknál magasabb fényre emelte dicséd”.

Kedves Testvéreim! Gyászünnepet szentelő Gyülekezet!

Dési lelkipásztorként a ,70-es, ,80-as években abban a katartikus élményben volt részem, hogy minden év nagypéntekén három istentiszteleten, kétszer délelőtt, egyszer délután, évszázados hagyományt követve idéztük fel **Krisztus Urunk szenvedéstörténetét** a vonatkozó evangéliumi részek felolvasásával. A passió szívébe markoló igéi között hangzottak el Jézus **utolsó szavai** a kereszten, amikor is – többek között – ezeket mondotta, amikor olthatatlan szomjúságában ecettel itatták: „**Elvégeztetett**. És lehajtván fejét kibocsátá lelkét” (Jn 19,30). Lukács evangéliumában viszont ez áll megírva: „**Atyám, a te kezébe teszem le az én lelkemet**. És ezeket mondván, meghala” (Lk 23,46). Az egész keresztény gyülekezet olyanképpen élte át a történetet, minthogyha maga is Krisztus keresztségének tövében osztozna az Ő szenvedéseiben.

176 évvel az aradi tragédia után mi magunk is azzal a döbbenettel éljük át a magyar és a világszabadság vértanúinak csúfos vesztét, mintha éppenséggel jelen volnánk az „**aradi Golgotán**” – amiképpen **Kossuth Lajos** nevezte vesztőhelyüket. **Vinkler Brúnó** minora szerzetessel együtt sírunk, amikor is Nagysándor József így szól gyóntatópapjához: „Kedves Tisztelendő úr, tegnap Ön vigasztalt engem, és most sír?”

Lahner György tábornok utolsó szava ez volt: „Krisztus keresztye és a bitófa oly rokon. És az isteni áldozat mellett oly törpe az én áldozatom.” A szabadságért és igazságért vállalt **áldozatnak** a bátor öntudatával szenvedték el kivégzésüket a bitófán az aradi Tizenhármak és a többi sorstársuk. Maga Nagysándor József is ekképpen fogalmaz hűgához, **Schmidt János-néhoz** intézett levelében: „Isten végtelenül jó és igazságos, és a sors, mely olyan súlyosan sújtotta szerencsétlen családukat, egy harmadik – valószínűleg utolsó áldozattal – végre ki lesz engesztelve.” A felemelt fővel és jó lelkiismerettel vállalt áldozat tiszta öntudata és alázata krisztusi jellemvonás. Ez vigasztaljon bennünket történelmi gyászunkban. „Elvégeztetett” – mondja Jézus. Vértanúink nem hiába éltek s haltak. Önfeláldozásuk jövőt teremtek. Mert áldozatvállalás és áldozathozatal nélkül nincs szabadság. Megváltásunknak és örök életünknek is Krisztus vére volt az ára.

Végezetül térjünk vissza a Nagysándor József által példás módon képviselt „**magyar függetlenségi gondolat**ra”. Nemzetünk valamennyi igaz forradalmát és szabadságharcát a függetlenségért vívtuk. A márciusi ifjak tizenkét pontja „felelős minisztériumot” követelt Pesten (2. pont), és azt, hogy „a katonaság esküdjék meg a magyar alkotmányra” (10. pont). Ezeket a követeléseket szentesítették az áprilisi törvények, ezeket rúgta fel a magyar királyságot megtagadó **I. Ferenc József** császár, akit végezetre megfosztott dinasztikus uralmától a debreceni országgyűlés által elfogadott és a Szacsvey Imre „tollvonásával” jegyzett **függetlenségi nyilatkozat**.

Nemzeti és állami létünk alapja a függetlenség. Ezért küzdött Magyarország és Erdély a török és a Habsburgok ellenében, ezért harcoltak és ezért ontották vérüket az 1956-os forradalmárok és szabadságharcosok. Hiszem, hogy életáldozatuk nem volt hiábavaló. Mert áldozat nélkül nincs eredmény.

Azt hihetnénk, hogy a végzetre egyszer s mindenkorra ki lehet harcolni a szabadságot és a függetlenséget. Sosem mondhatjuk, ahogyan a Költő mondta, hogy: „itt van már a Kánaán”. 1989 óta is már eltelt harminchat esztendő, és távol állunk attól, hogy megnyugodhassunk babérainkon. Sem itt, sem **Magyar-honban**. Szakadatlanul tovább folyik a küzdelem: még itt a jobb sorsra érdemes Európában is nemzeteink függetlenségéért, **Erdélyben** pedig a magyar, a székely autonómiáért. Nem állhatunk félre gyáván, opportunista módon, megalkuvón, némán, tétlenül. **Krisztus** követőiként és az előttünk járó felmenőinkhez méltón meg kell hoznunk mindennapi áldozatainkat közös jövőnkért, családjainkért, gyermekeinkért, falvainkért, városainkért, egyházainkért, nemzetünkért.

Idén 200 éve **Jókai Mór** születésének. Méltó, hogy lélekben térdet hajtva megszívleljük az 1870-ben, Batthyány Lajos vértanú miniszterelnök újratemetése alkalmából általa írottakat: „Óh magyar nemzet! Ha még egyszer valaha egy Batthyány Lajosod lesz; (...)

addig kövesd őt, mikor még a nemzeti színű zászlót viszi előtte; ne akkor, mikor már a fekete zászlót viszik előtte; kísérd annak világító szellemét, ne a koporsóját. Mert e koporsóban nem Batthyány Lajos fekszik egyedül. A hazának húsz halott esztendeje van oda mellé leszegezve” – írta **A Hon** hasábjain Jókai Mór. Kövessük hát hív lélekkel Batthyány Lajos és Nagysándor József „világító szellemét”!

Elhangzott Nagyváradon, 2025. október 6-án, Nagysándor József tábarnok, aradi vértanú emléktáblájánál

Erdélyi Református Cigánymisszió

Makkai Péter, református lelkész, Románia szociális ügyekért felelős egykori államtitkára, aki ma az Erdélyi Református Cigánymisszió vezetőjeként szolgál.

👉 Egyedülálló rálátása van az elesettek, a szükségben élők és a cigányság helyzetére, és rengeteg inspiráló, elgondolkodtató történetet hozott magával.

💡 Szó lesz hivatásról, társadalmi felelősségről és arról, hogyan lehet valódi változást hozni közösségek életébe. - ✅ Ne maradj le, iratkozz fel a [ReményCast YouTube csatornánkra!](#)

IRATKOZZ FEL YOUTUBE CSATORNÁNKRA!

MAKKAI PÉTER

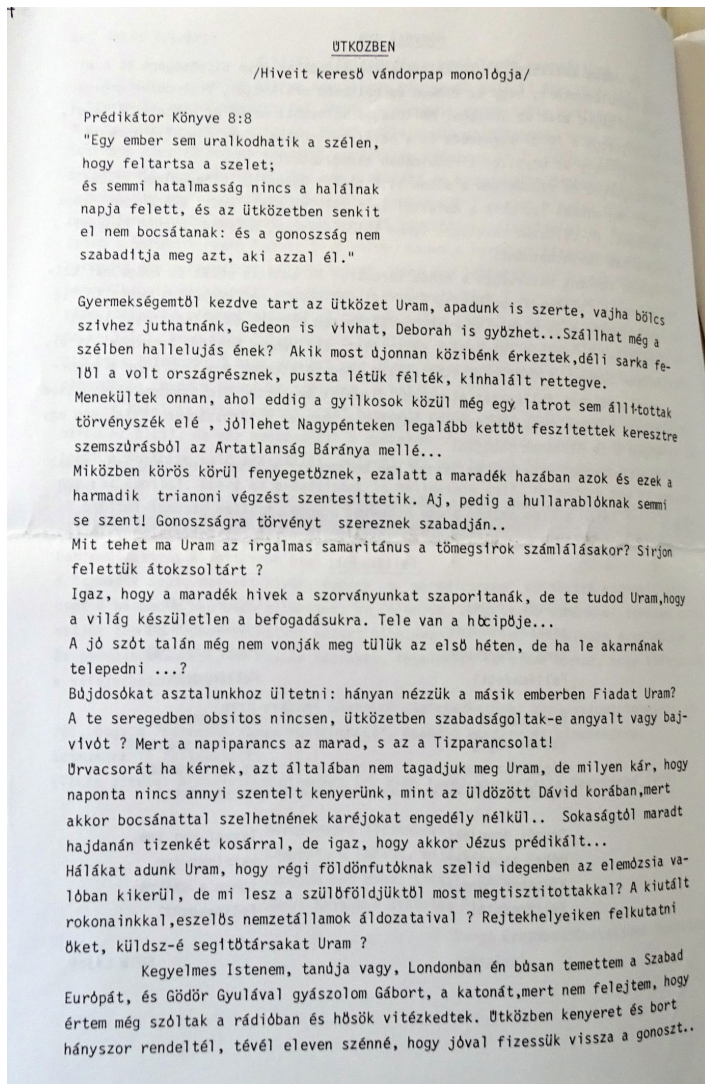
**OKTÓBER 27.
22. EPIZÓD**

REMÉNYCast

Az abszolutizmus évszázadai (16-21 század)
 Dátuma:
 2025. szeptember 4,5,6
 Megérkezés, kerekasztal beszélgetés: szept. 4
 Előadások: szeptember 5, péntek
 Tematikus kirándulás: szeptember 6, szombat
 A konferencia színhelye:
 Horea úti épülete (400174, Kolozsvár, Horea út 7. II. e)
 Szervezők:
 Babes-Bolyai Tudományegyetem -
 Református Vallás- és Zene Fakultás
 Támogatók:
 Fondul pentru Finanțarea Situațiilor Speciale (FSS) - UBB
 A Speciális Helyzeteket Támogató Alap (SHA) - BBTE
 Bod Péter Alapítvány - Gyulafehérvár

Mert ez a nemzet soha nem tűri, hogy szellemét leigázzák: minden korában szabadságra termett, és bár gyakran elbukott a külső hatalmak súlya alatt, mégis, mint a fönix, újra és újra felemelkedett hamvaiból.”

Carion krónika
1568, Caspar Peucer

[hetseged-elindult-a.../Tisztelettel,](#) GHITEA-SZABÓ JÓZSEF LEVENTE előadótanácsos, misszió és diakónia +40 765926002 misszio.kre@gmail.com

Nyilas Misi
ÖSZTÖNDÍJPROGRAM

„Amit csak tesztek, szívből tegyetek, mint az Úrnak, és nem embereknek.”
(Kolossé 3,23)

A tehetség kincs. NE HAGYJUK ELVESZNI!

Nehéz körülmények vesznek körül, de úgy érzed, benned több rejlik, mint amit a helyzeted enged megmutatni? Jelentkezz Nyilas Misi Ösztöndíjra, és segítünk álmaid megvalósításában!

Kik jelentkezhetnek?

Magyar nemzetiségű, 7-12. évfolyamos, szociálisan hátrányos helyzetű diákok jelentkezését várjuk. Magyarországon élő vagy határon túli, magyar nyelvű oktatásban résztvevő tanulók egyaránt pályázhatnak az ösztöndíjra.

Meddig lehet jelentkezni?

2025. november 20-ig.

jobbadni.hu

Milyen kategóriában lehet jelentkezni?

Sport, zene, tánc, képzőművészet, magyar nyelv- és irodalom, matematika, fizika, informatika, digitális tartalomgyártás.

Hogyan lehet jelentkezni?

Jelentkezni a legyenfolytatas.jobbadni.hu oldalon keresztül lehet a szükséges dokumentumok feltöltésével.

MAGYAR REFORMÁTUS
SZERETETSZOLGÁLAT

Királyhágómelléki Missziói Ügyosztály

Nehéz körülmények vesznek körül, de úgy érzed, benned több rejlik, mint amit a helyzeted enged megmutatni? Jelentkezz Nyilas Misi Ösztöndíjra, és segítünk álmaid megvalósításában!

Kik jelentkezhetnek? 7-12. évfolyamos, magyar vagy határon túli magyar diákok, akik szociálisan hátrányos helyzetűek, de kiemelkedően tehetségesek sport, ének-zene, tánc, magyar nyelv- és irodalom, fizika, matematika, informatika, képzőművészet területén, valamint....

...a 10. születésnapját ünneplő Nyilas Misi Ösztöndíjprogram idén új kategóriával bővült: ez a digitális tartalomgyártás. A digitális tartalomgyártás kategóriába olyan pályázatokat várunk, amelyek valamilyen értéket, tudást vagy inspiráló gondolatot adnak át a közönségnek. A téma szabadon választható – lehet edukatív, kulturális, közéleti, természettudományos vagy akár személyes történet is –, a lényeg, hogy tartalmilag értékes és másokat gazdagító legyen.

Jelentkezni november 20-ig lehet a <https://legyenfolytatas.jobbadni.hu/palyazas> oldalon keresztül. További részletekért: <https://jobbadni.hu/.../mutasd-a-te>

HÍREK A NAGYVILÁGBÓL

À propos de la Palestine, Piégon, Centre Artistique, Daniel Neeser, pasteur, septembre 2025

La violence et la haine qui s'emparent du conflit en Terre de Palestine sont insupportables. Oui, il y a eu cette ignoble attaque du Hamas mais cette violence a aussi son origine dans celle que subissent les Palestiniens en Israël depuis des décennies et elle est maintenant exploitée par la volonté de l'actuel gouvernement israélien de supprimer toute présence non-juive de la terre de Palestine...

Si aujourd'hui plus personne ne sait que dire sans trembler, la retenue, le silence et la prière demeurent, l'étude aussi. Ma crainte est que ce nouvel holocauste conduise à une impasse tragique dont la montée en flèche de l'antisémitisme et ses atrocités millénaires, ou la mise en cause de la Nakba, cette décision de l'ONU en 1948 de créer l'État d'Israël. N'est-ce pas LA question, malheureusement explosive... impossible !?

Ce soir, mon propos est de nous aider et de nous mettre - ou remettre - à l'écoute les uns des autres : s'écouter, sinon s'entendre ou entendre pour le moins que l'autre parle, crie, pleure, appelle... Pour cela, je suis retourné aux récits fondateurs, ceux de la Genèse

et du don de la terre. Ces textes ont des paroles pour aujourd'hui. J'y ai trouvé **des informations** capitales et je désire vous en entretenir aujourd'hui.

Encore ceci dans cette introduction : premier livre biblique, la Genèse a pour titre hébreu : *bereshit*. *Be* veut dire 'dans' et *rosh* 'tête', on peut donc effectivement traduire ce titre par *genèse*, *commencement* ou encore *entête*. Je relève encore que la Bible renonce aux mythes de la création par le sang d'un humain ou d'un demi-Dieu. Seule l'écoute est requise : *Shema Israël Adonai élohénou, Adonai e ad* : Écoute Israël, l'Éternel notre Dieu, l'Éternel est UN, merci d'être là !

J'en viens au **chapitre 6** et à ses *informations*, terme que je vous invite à comprendre dans son sens informatif selon Google : « *donnée brute qui a été traitée, organisée et structurée pour devenir significative et interprétable...* ».

Voici la **première information** : **Dieu, et lui seul crée** terre et ciel, animaux et êtres humains, lunes, étoiles et soleils et rien ne nous dit qu'il réserva un lieu pour un peuple (Genèse ch. 1 à 3). Il donne tout à l'humanité, sa bénédiction comme ses ordres de peupler la terre, de la remplir et de dominer sur la création entière. Attention, ne me faites pas dire ce que je ne dis pas : je ne fais pas de Dieu le Grand Horloger voltairien, je ne crois pas au Dieu Créateur sinon comme révélation que, moi, je ne le suis pas. Je viens après un acte sur lequel je n'ai aucune prise. Cette révélation fonde mon statut anthropologique, un être qui reçoit et est appelé à *'faire avec'*. Dieu demeure maître de ce qu'il donne, comment et combien et à qui. Je rappelle encore que, si Adam est père des humains, il n'est pas juif...

Voici la **deuxième information**. Le texte dit : « *Abram traversa le pays jusqu'au lieu-dit Sichem, au chêne de Moré. Les Cananéens étaient alors dans ce pays* »¹... **le pays promis est déjà habité** ! Si Dieu promet au patriarche de lui faire voir un pays, nous apprenons que cette terre promise est déjà habitée !!! C'est énorme ! bouleversant. Il y a du monde quand le peuple élu y arrive !!! Comme ici, comme pour vous... **Le pays promis a une histoire qui lui préexiste...** Il n'y a jamais eu de « *peuple premier* » et qui peut dire d'un peuple qu'il est premier sans s'arroger un pouvoir, se mettre au-dessus du temps ?²...

Cela donne une règle de conduite dans notre rapport à la terre, à sa manière de l'habiter et de la gérer : le respect de ce passé, d'une histoire qui nous précède. **Il n'y a pas donc pas de terre vierge**, dans le sens de terre mise à disposition de l'humanité qui pourrait en faire ce qu'elle veut³. Promise par Dieu, la terre n'est pas

vierge, elle a une histoire avant, une préhistoire ! Nous venons toujours après... Après Dieu, après d'autres, après qu'arbres et animaux furent créés (Genèse ch. 1). Cette non-virginité de la terre promise renvoie à l'origine de la terre : nous n'en sommes pas les créateurs. On n'est jamais propriétaire, toujours récipiendaire et fugaces et provisoirement. Fondamentalement, personne ne peut acheter ou vendre légitimement une terre car personne n'en fut le premier propriétaire (cf. « Mon père était un araméen errant », déclaration de foi connue sous le nom de Credo d'Israël⁴).

Voici maintenant la **troisième information** : « *Il y eut une famine dans ce pays, et Abram descendit en Égypte pour y séjourner* »⁵. **La Terre promise ne répond pas à tous les besoins de ceux à qui elle est promise, le manque est là**. La terre, aucune terre, n'est l'Eden, le paradis (je rappelle que le texte de la Genèse sur le jardin se termine par l'information qu'Adam et Eve en sont expulsés et que l'ange de Dieu y est placé pour en défendre à jamais l'accès (Genèse 3, 24). Et le texte précise que cette famine oblige Abraham et son clan à émigrer. Ah ! une fois encore émigrer ! une fois encore avouer le manque et faire appel à d'autres, leur demander de partager, (je ne m'arrête pas davantage sur cette première allusion à l'Égypte, terre du Nil, de l'abondance et de la servitude). Avec le don et le partage, le manque est la troisième couleur de notre condition d'habitants du monde.

Nous sommes arrivés à la **quatrième information** énoncée dans la parole divine : **tu seras une bénédiction** ! Elle est aussi dérangement que les trois premières. Elle sonne comme une vocation ! Être une bénédiction au sein de la création, être béni, donc bénir, pas moins que ça. Oui, bénir parce que nous tous, peuples de la terre, avons été bénis dès l'origine, avons reçu et rien créé... Être une bénédiction pour d'autres, pour que d'autres...parce que d'autres... parce que nous sommes bénis à notre origine par les dons divins. Et rendre grâce pour cela, pour la vie, les étoiles et les planètes, ciel et terre, arbres, fruits et racines, travail et repos, minutes et siècles. Tout est grâce, comme le chante le Prologue de l'Évangile selon Jean « *La Parole s'est faite chair et a habité parmi nous et nous avons tout reçu d'elle, et grâce sur grâce* »⁶.

Pour conclure

Si nous acceptons que ce que nous avons nous fut un don, nous ne pouvons en aucune manière en faire une possession. Posséder nie le don, les enfants doivent l'apprendre... Si nous l'acceptons nous acquérons une forme de légèreté, une liberté qui désarçonne et interdit tout accaparement.

Ces quatre informations font partie de la terre donnée et cela ne peut être compris qu'au prix de cette

¹ Genèse, 10, 6 ! Retenez bien cette référence, nous sommes au cœur du conflit qui déchire cette Terre !

² Je m'oppose fermement à cette expression muséologique en usage.

³ Cette question de la virginité est bien trop vaste pour que je l'aborde ici.

⁴ Livre biblique du Deutéronome 26,5

⁵ Genèse, 12,10

⁶ Évangile selon Jean 1,15-16

lecture exigeante : le monde – ce monde aussi beau et imparfait soit-il – a été créé par ‘Dieu’ (en tous cas pas par nous !) et confié à l’humanité et cette création est bonne. Relisez la Genèse et le « *et Dieu vit que cela était bon, très bon* (*‘tov va tov’*) »⁷, ce contentement divin sept fois proclamé dans le poème de la création. Lisez et méditez aussi l’hymne de Grégoire de Naziance: *Dieu, au-delà de tout créé, nous ne pouvons que t’appeler l’inconnaissable...* Si nous acceptons que notre origine vient de ce Dieu incréé et inconnaissable, autrement dit qui nous échappe, nous acquérons une liberté plus grande, une forme de légèreté : Découvrant que nous ne sommes pas à notre origine, nous découvrons que nous ne sommes pas à l’origine ni des richesses ni des manques de la création mais responsables de ce que nous en faisons. Nous ne sommes pas responsables de l’origine – qui est responsable de Dieu ? mais nous sommes libres et pouvons avoir confiance en ce que nous avons reçu tant que nous le recevons comme un don.

Annexe : références éventuellement utiles pour le débat. Notes prises lors d’un échange avec le rabbin François Garai.

À propos du *lien entre religion et identité politique nationale*. Là, je suis encore plus déçu par tes lignes et m’y oppose fermement car cette piste que tu sembles prendre en liant foi et nation est des plus dangereuse, elle pourrait justifier au nom de tel Dieu, de telle divinité, de telle philosophie ou idéologie l’élimination des autres, position dont les juifs ont tant souffert. Tu cites l’Iran, effectivement bel exemple de cette dérive théologico-politique meurtrière qui pratique pour elle ce qu’elle condamne chez d’autres dont Israël comme tu le relèves. On pourrait citer comme autres exemples ce qui se passe dans plusieurs pays d’Europe centrale et la montée de l’idéologie d’une ‘*Europe chrétienne*’

ou des ‘*valeurs chrétiennes*’. Brrr...

Enfin à propos de la sacralisation de le terre. L’identité politique ou nationale que tu espères est un projet qui se défend mais jamais en invoquant une foi, un dieu, une religion ou même une philosophie athée comme le marxisme. Cela conduit à *sacraliser* une option politique sur la création avec toute la violence et les exactions qui en découlent. Dieu seul est (à) L’Origine, seul Il est « sacré » dans le sens d’inatteignable, de non captable, d’ineffable – ce que ta tradition pratique avec une belle fidélité – et l’homme, lui, reste une créature qui vient d’un Au-delà. *Je ne me suis pas né moi-même*, comme j’aime à dénoncer. Quel appel à l’humilité !

Si notre terre n’est donc pas sacrée, elle est appelée à être « sainte », c’est par notre comportement et non par sa nature. La sainteté est éthique et non ontologique, il n’y a pas de terre sainte, peut-être le seul saint est-il l’humain qui est en nous ou sa part qui devrait y être...

Pour moi donc, l’antisionisme est une position politique critique du sionisme mais absolument pas comme l’antisémitisme qui lui est de l’ordre du jugement ontologique qui récuse à des humains leur humanité. Faire de l’antisionisme l’apanage des pro-palestiniens comme tu sembles le faire n’est pas juste. Tu connais en ce domaine et bien mieux que moi la position de juifs honnêtes ou celles des ultra-orthodoxes, que je peine pourtant à évoquer.

Enfin je me permets de te poser encore cette question : à vouloir à tout prix **lier l’antisionisme à l’antisémitisme** quitte à les confondre dans une même posture, ne risque-t-on pas de confondre sémitisme et sionisme et de leur imposer à leur tour la même posture, jusqu’à ce qu’un de deux disparaisse ?

Genèse 1,31--8 Père de l’Église du 4ème siècle.

Albertje A. t. 74.

LONDON

Az okt. 23-i nemzeti ünnep alkalmából Dr Kumin Ferenc, Magyarország londoni nagykövete köszönti az ünneplő gyülekezetet. Mindenkit szeretettel várunk! Salánki István lelkipásztor

Reformáció ünnepe 2025. október 26.
11.00 és 15.00 istentisztelet és úrvacsoraszolgálat
 Igét hirdeti Dr Literáty Zoltán,
 a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának dékánja
 reflondon.hu

Észak-Németországi Magyar Református Lelkigondozói Szolgálat

V.Mózes 8,2:”És emlékezzél meg az egész útról, amelyen hordozott téged az Úr, a te Istened!”

HANNOVER.

Nt. Menkéné Pintér Magdolna nyugdíjba vonulása alkalmával **2025 november 8-án**, szombaton, 14.30 órakor kezdődő ünnepi istentisztelet keretében búcsúztatják szeretett lelkészüket a magyar gyülekezetek hívei. A Presbitérium nevében kiadott meghívó szerint Dózsa Éva Mária elérhetőségén szíveskedjenek jelentkezni a résztvevők: emdozsa@gmx.de tel.0049051151061916---Cím: Evangelisch Reformierte Kirchengemeinde Hannover. Lavesallee,4. HANNOVER. – hannover@reformiert.de

Nt. Menkéné Pintér Magdolna búcsúzik. Mind a két szemünk sír. Távozó lelkipásztor testvérünk helyett támadjon derék lelki munkásuk, ezt kívánjuk a németországi atyáinkfiainak! - Zwolle egyházközsége szívből reméli, hogy a jószomszédi köteléket a jövőben is ápoljuk. Keressük tehát A KONFERENCIÁKAT vagy a közösségépítés egyéb alkalmait. A Prédikátor 4, 9-12 verseiben az áll hogy. Isten szövetségében a hármast kötélnem szakad el. A szörványvilágon túli, másfajta idegenséget megélt Visky András szavait idézzük, sőt Hollandiából is megerősítjük, hogy Istent nem mi találtuk ki. Folyamatosan tapasztaljuk, hogy szerető Mennyei Atyánk a nyugati magyar diaszpórában a fegyelm-

zetlenség és a megtévesztő alapítványok ellenére is meghagyta magát. ---Visszatekintve a Magdi hűség pásztorolási éveire, köszönjük a prédikációit, leveleit, látogatásait, magyarságszolgálatát, az ifjúságtanítást - ISTEN VELÜNK VISZONTLÁTÁSRA drága szolgatársunk. -A zwollei Magyar Református Egyházközség PRESBITÉRIUMA ÁLDÁST kér Menkéné Pintér Magdolna további életére, a testvéri ünneplők tanácskozására, a németországi hívek és szolgálattevők munkájára.

STOCKHOLM

Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség
STOCKHOLMI GYÜLEKEZET

Következő istentiszteletünket vasárnap,
} 2025 október 19-én tartjuk {
 a Stockholmi Magyar Házban 11.00 órai kezdettel.

Ezen alkalommal **Nt Péntek-Gyimesi András** erdélyi református lelkész teljesít szolgálatot.

Ezen az istentiszteleten sajnos nem lesz kántorunk.

Istentisztelet után a szokásos ebéd
 önköltségi áron **110 kr/személy,**
 gyermekeknek **50 kr.**

Ebédre kérem a jelentkezést a következő elérhetőségeken:
gabor.sebestyen@yahoo.com vagy
 a 073-966 04 75 telefonszámon,
 legalább 4 nappal az esedékes időpont előtt!

...ezt cselekedjétek az én emlékezetemre...

 Stockholmi Magyar Ház Közössége

Szeretettel vár minden érdeklődőt a gyülekezet presbitériuma!

Genfi Magyar Protestáns Gyülekezet új

lelkésze 2025 szept. 1-től_Dániel Márton-Levente.
 Tel. 00 41782486882 – Szeretettel köszöntjük a genfi híveket és lelkipásztor testvérünket.

Kárpát-medencei Református

ifjúsági imaéjjel hétvége

MEGÚJUL IFJÚSÁGOD

„Betölti javaival életedet, megújul ifjúságod, mint a sasé.”
Zsolt 103,5

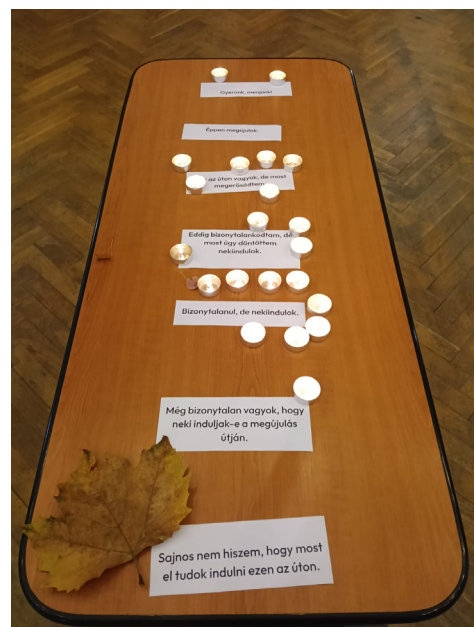
Péntek:
20:00-00:00 Imaéjjel programja

Szombat délelőtt:
Előadás (ifj. Csomós József) kiscsoport,
Találkozások órája

Szombat délután:
Sport, Táncház,
Stand-up: Nagy Sumo István
Kvíz Polyánki Csabával
Esti Örömszene
(Bihari egyházmegye zenészeivel)

REGISZTRÁCIÓ:

Időpont:
2025. október 24-25.
Nagyszalonta

Kárpát-medencei Református

ifjúsági imaéjjel

pkeGY

MEGÚJUL IFJÚSÁGOD

„Betölti javaival életedet, megújul ifjúságod, mint a sasé.”

Zsolt 103,5

Dicsőítés:
LélekbandIdőpont:
2025. Október 23. / 19:00 óraHelyszín:
PKE Díszterem

Zwolle, 135. istentisztelet, Pakot Olivia keresztelese

A Magyarországi Református Egyház fél- órája

Református ízek

A szeretet nem ismer határokat.

A Magyarországi Református Egyház Kárpátalján is megrendezte legnagyobb esélyteremtő programját: a Bárka Tábor. Az első turnuson a mezőkasznói gyülekezet negyven hittanosa vett részt.

— Megkóstoljuk, megszeretjük vagy épp félretesz-
szük. Hogyan viszonyulunk a Bibliában is szereplő
ételekhez? **A Református Ízek Találkozásán jártunk**,
melyen főzőverseny és kirakodóvásár várta az érdek-
lődőket.— Adásunkban Tokodi Konrád, a buda-
pesti Szenczi Molnár Albert Református Általános
Iskola lelkipásztorának igei gondolatait hallhat-
ják.-2025.10.15. 13:30--29 perc [https://mediaklikk.
hu/audio/kossuth-radio/2025/10/15/13-30/vallas/
minden-idoben-a-magyarorszagi-reformatus-
egyhaz-feloraja/?fbclid=IwY2xjawNdxQZleHR
uA2FlbQIxMQBicmlkETBCVVb5blh0T05leG5
0UnJaAR4Fvf38m4-2_J7cTXEKu5ij_rwwxC7li
ZVmiUCor9feJ52mE9dkukdiMtj-zw_aem_Yde-
IVBpu9xDVFctq33e5g](https://mediaklikk.hu/audio/kossuth-radio/2025/10/15/13-30/vallas/minden-idoben-a-magyarorszagi-reformatus-egyhaz-feloraja/?fbclid=IwY2xjawNdxQZleHRuA2FlbQIxMQBicmlkETBCVVb5blh0T05leG50UnJaAR4Fvf38m4-2_J7cTXEKu5ij_rwwxC7liZVmiUCor9feJ52mE9dkukdiMtj-zw_aem_Yde-IVBpu9xDVFctq33e5g)

A 2025-ÖS SZENTÉV HIMNUSZA: A remény zarándokai

Szöveg: Pierangelo Sequeri

Zene: Francesco Meneghello

Magyar szöveg: Fábry Kornél, Varga László

Benned bízom, Jézus, szép Remé-
nyem.

Téged áldjon, dicsérjen az ének!

Örök fényem, Igazság és Élet,
az úton mindig Te vezess!

Minden ember, minden nép és
nemzet

igéd által megtalálja fényed.

Ifjak, lányok, akik tévelyegnek,

áldott Jézus, békét lelnek benned.

Benned bízom, Jézus, szép Remé-
nyem.

Téged áldjon, dicsérjen az ének!

Örök fényem, Igazság és Élet,
az úton mindig Te vezess!

Ahogy Isten szeretettel néz ránk,
új nap virrad reménysugarával.

Föld és ég is megújul ma benne,
így ad nekünk új életet Lelke.

Benned bízom, Jézus, szép Remé-
nyem.

Téged áldjon, dicsérjen az ének!

Örök fényem, Igazság és Élet,
az úton mindig Te vezess!

IN MEMORIAM

*Az Úr az én pásztorom: nem
szétköltöttem. Fűves legelőken nyugalom
engem, [és] csendes vizekhez terelget
engem. – Zsoltárok 23,1-2*

*Föjjetek én hozsom mindnyáján, akik
megfáradtatok és megterhellettek, és én
megnyugasztalak bitekelt. – Máté 11,28*

Istén akaratában megnyugvó, mély fájdalommal tudatjuk, hogy
Szücs Zsigmond
 életének 54. esztendejében, 2025. október 6.-án lelkét visszaadta teremő Istenének.
 Gyászolják: szerető családja.

Búcsúztatása: Virrasztó – 2025. október 14.-én 19 óra Érkörtvélyesi Református ravatalozótól
 Temetése – 2025. október 15.-én 15 óra Érkörtvélyesi Református ravatalozótól.

Emléke legyen áldott!

• A Koszorú megváltást a résztvevők szívére bizzuk *

**Szücs Zsigmond testvérünk a heerenveeni kórházban
 hunyt el– Truczka József és Adrienn
 végig mellette voltak a nehéz időkben,
 lelkigondozással segítették.. I,Kor.13. .
 Emléke legyen áldott.**

„Az Úr adta, az Úr vette el:
 áldott legyen az Úr neve!”
 Jób (1,21)

Mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva
 tudatjuk, hogy
GYENGE KÁROLY
 református lelkipásztor, életének 49. évében hirtelen halállal
 hazatért Teremő Urához.

A szerettünkől való búcsúvétel 2025.10.22-én, szerdán
 lesz az Újősi Református Temetőben (RO) 13 órai
 kezdettel.

A virrasztás alkalma kedden, 2025.10.21-én 18 órakor
 kezdődik.

„LÉGY HŰ MINDHALÁLGIG, ÉS NÉKED
 ADOM AZ ÉLET KORONÁJÁT!”
 JELENÉSEK (2,10)

Hervormingsdag 2025

Kees van der Zwaard

31 oktober
Lutherse kerk Leeuwarden

Met theoloog, schrijver en theatermaker Kees van der Zwaard. In het voetspoor van *Maarten Luther* vertolkt Kees van der Zwaard zijn eigen bijbelbewerking. Wellicht duikt de grote Maarten ook nog op.

Om het nog vreugdevoller te vieren is er voor deze gelegenheid, een speciaal *Luther Biertje*.

Welkom vanaf 19.30 uur.

Aanvang **20.00 uur**

Entree **gratis**, een vrijwillige bijdrage wordt na afloop op prijs gesteld.

Nieuwe Oosterstraat 30-28 Leeuwarden

2025 Az Ifjúság Szolgálatának Éve

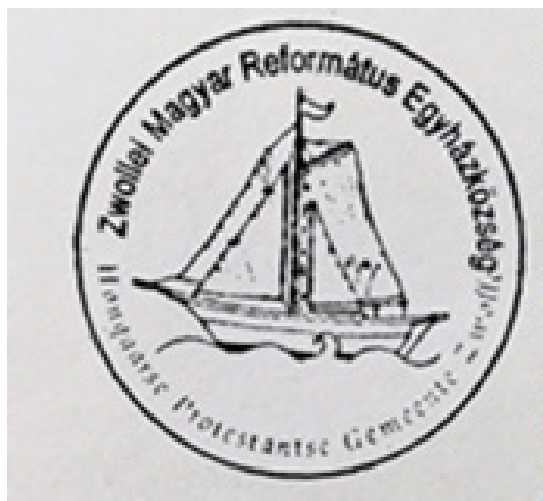

Az Év Igéje 2025 ben: „Betölti javaival életed, megújul ifjúságod mint a sasé.” (Zsolt 103,5)

A megújulás a hívő élet egyik kulcsfogalma. Ez az ige jó vezére lehet a 2025-ös tematikus évnek: megújulhat gyülekezetünk ifjúsággal kapcsolatos munkája.

„Scheppen Christi”: Krisztus hajója

Az emdeni református nagytemplom kapujának a hajdani díse, amely a hitük miatt üldözött és menekült holland gyülekezetek jelvénye volt.

ZWOLLEI MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG

HONGAARSE PROTESTANTSE GEMEENTE, ZWOLLE

Címünk / Adres: Koestraat 2, 8011 NK Zwolle Titkárság / Secretariaat:
Hertenstraat 24, 8011 GT Zwolle

Telefon: 0031 38 4233247

Email: jhermanm@gmail.com

Homepage: <https://www.zwolleireformatus.nl>

KvK-nummer: 75204703 - Rechtspersoon. RSIN: 860184420. - Rechtsvorm:
Kerkgenootschap. – Activiteiten: SBI-code 94911-Religieuze organisatie.
Bankrekening: NL46 INGB 0006 936050, Hongaarse Protestantse Gemeente,
Zwolle